

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРИРОДНИЧИХ ФАКУЛЬТЕТІВ**

**VIII ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

з питань методики викладання іноземної мови

*«Іноземні мови в контексті сучасного розвитку природничих та гуманітарних наук:
міждисциплінарний підхід»*

24 жовтня 2022 року

З Б І Р Н И К М А Т Е Р І А Л І В К О Н Ф Е Р Е Н Ц І Ї

Одеса 2022

УДК 811.1/2 (063)

Збірник затверджено Вченою Радою факультету романо-германської філології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова
(протокол № 3 від 11 жовтня 2022 року)

Редакційна колегія

проф., декан факультету РГФ Голубенко Лідія Миколаївна
д. філол.н., доц. Неклесова Валерія Юріївна
к. філол.н., доц. Бондаренко Олександра Константинівна
к. філол. н., доц. Васильченко Олена Германівна
к. філол. н., доц. Гарчева Ірина Олександрівна
к. філол.н., доц. Григораш Вікторія Сергіївна
викл. Деде Юлія Володимирівна
к. філол.н., доц. Долбіна Каріне Давидівна
к. філол. н., доц. Ткаченко Ганна Володимирівна

Відповідальний секретар конференції:

к. філол.н., доц. Ульянова Вікторія Олегівна

М 58

VIII Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція з питань методики викладання іноземної мови : «Іноземні мови в контексті сучасного розвитку природничих та гуманітарних наук: міждисциплінарний підхід» : 24 жовтня 2022 р. : Збірник матеріалів конференції / М-во освіти та науки України; Одеський нац. університет імені І. І. Мечникова. – Одеса: 2022. – 81 с.

У збірник увійшли матеріали наукових доповідей професорсько-викладацького складу та аспірантів вищих навчальних закладів України. У науковому збірнику представлено сучасні дослідження з іноземної філології в галузях методики викладання іноземної мови, мовознавства та літературознавства.

Тези подано у авторській редакції.

ЗМІСТ

1. <i>Daria Avramchyk, Kseniia Kugai</i> PECULIARITIES OF THE TEEN SLANG TRANSLATION.....	5
2. <i>Гарчева Ірина, Ткаченко Ганна, Малахімі Георгій</i> ПЕРСПЕКТИВИ ТА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ УКРАЇНИ.....	8
3. <i>Гмиря Дар'я, Вишневська Марина</i> НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	12
4. <i>Гришко Світлана, Тетяна Зав'ялова, Олександр Непша</i> СТАН ҐРУНТІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	14
5. <i>Дмітренко Наталія</i> РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ЩОДО ГОТОВНОСТІ ДО АВТОНОМНОГО НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО АНГЛОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	18
6. <i>Nataliia Dovhopola, Kseniia Kugai</i> MOST POPULAR LANGUAGE LEARNING METHODS.....	21
7. <i>Закреницька Людмила, Ворник Марія</i> ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.....	24
8. <i>Калачевський Нікіта, Вишневська Марина</i> ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ.....	27
9. <i>Лунга Таїсія, Вишневська Марина</i> ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ...30	
10. <i>Alla Kariton</i> MODERN TRANSLATION SERVICES.....	32
11. <i>Левада Ольга, Непша Олександр, Прохорова Лариса</i> ПРОБЛЕМИ ДЕГРАДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	35
12. <i>Anhelina Lisova, Kseniia Kugai</i> IMPORTANCE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR TEACHING FOREIGN LANGUAGES	37
13. <i>Моїсєєва Наталія, Овсяник Сніжана</i> ФІЗІОЛОГІЧНА МЕТАФОРА У НІМЕЦЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	40
14. <i>Набока Олена</i> ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНИХ ЗАЯВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ.....	43
15. <i>Підгайна Анастасія, Вишневська Марина</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КІНОТЕКСТУ	45
16. <i>Роєнко Людмила</i> ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ЯК АЛЬТЕРНАТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ.....	47
17. <i>Anna Rudenko, Maryna Vyshnevskya</i> LANGUAGE MEANS OF EMOTIONAL EXPRESSION IN THE ORIGINAL AND TRANSLATION.....	50
18. <i>Valeriy Topchu</i> POLITICAL IDEAS OF THE XENOPHON ATHENIANS.....	53
19. <i>Natalia Troukhanova</i> MODERN METHODS OF TEACHING MARITIME ENGLISH FOR NAVIGATORS	57
20. <i>Ульянова Вікторія, Миронова Лариса</i> ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ НА ПРИРОДНИЧИХ ФАКУЛЬТЕТАХ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	60
21. <i>Федорова Олеся, Степенко Ольга</i> ФОРМУВАННЯ LIFECOMP В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	64
22. <i>Victoria Harchuk, Kseniia Kugai</i> INNOVATIVE METHODS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES.....	68
23. <i>Худавердієва Вікторія, Загоруйко Софія</i> ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ ДИСКУРС І КУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ КОРРЕЛЯЦІЇ.....	71
24. <i>Шевченко Павло</i> ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ В ЦАРИНІ АНГЛОМОВНОЇ ДРАМАТУРГІЇ	74
25. ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	78

PECULIARITIES OF THE TEEN SLANG TRANSLATION

Daria Avramchyk, Kseniia Kugai

Kyiv National University of Technologies and Design

Abstract. The article deals with the issue of teen slang translation. The popularity of using teen slang in language by society is growing. According to many researches, teen slang translation is quite a difficult process. The challenges of translation in this area have been analyzed, some translation methods have been determined.

Keywords: translation, terminology, meaning, equivalent.

In the modern society, people have started to use teen slang more and more in their speech, as they increasingly resort to borrowing “trendy” words. Usually, due to this slang, we are able to express our thoughts more expressively and emotionally. Frequent use of the slang in language can be determined by rapid information technologies development which affects all areas of our lives. It should also be noted that it is always changing. One of the common methods of slang replenishment is borrowing the words from various terminologies, jargons, or generally borrowing foreign words.

The research relevance can be determined by growing popularity of using teen slang in language by society. The purpose of research is to determine the peculiarities of the teen slang translating, to identify the problems of translation and to determine translation methods.

According to many researches, teen slang translation is quite a difficult process. Therefore, a number of certain problems arise on the way of translation. Due to the special expressiveness and emotion, vulgarization or metaphorical nature of a certain slang word, the uncertainty of its translation arises. The words can be similar in the meanings, however, due to the context can differ by their expressive colouring. Another problem in translation is finding equivalents for slang words. After all, its main goal is not only to find word which similar in meaning but also to find word whose expressive colouring will exactly match the

slang word. And the experience of many researchers shows that this task is quite difficult.

The reason for the difficulty of translation from English to Ukrainian can also be a certain difference in the composition of lexical-semantic groups of words. The second reason can also be attributed to the divergence of the pragmatic components of words' meaning that are equivalent in terms of their main lexical-semantic variants, which causes differences in the results of the lexical-semantic variation of these words in the English and Ukrainian languages.

Talking directly about the teen slang translation, scientists single out the following main methods: transliteration, loan translation, descriptive translation, and translation using direct inclusion.

Transliteration. This is one of the most used ways of translating teen slang. It consists in the mechanical transfer of text and individual words, which are written in one graphic system, by means of another graphic system with the secondary role of sound accuracy, that is, the transfer of one writing by the letters of another (Транслітерація).

Loan translation. It is also quite an effective way of translating teen slang. Loan translation involves semantic translation (i.e. reproduction of meaning), but does not include phonetic similarity – preserving the approximate sound of a borrowed word by selecting a word or morpheme with a similar sound pattern that already exists in the target language (Літнік, 2020).

Descriptive translation. This method is carried out by explaining the essential elements of the neologism. Scholars often compare it to the interpretation of a word. However, this translation has a significant drawback – verbosity. But if we talk about the advantages, then its main advantage is that the meaning of the English slang word is carried out with the help of a more or less common explanation (Погоріла, Тимчук, 2018).

Direct inclusion. It consists in using the original spelling of the English slang word in the translated text. An example can be the sentence: “Я сьогодні нарешті зареєструвався в *Instagram!*”

Such methods of slang translation as indirect transfer and translation transformations are also often used. The main function of these methods is to create a lexically accurate and adequate translation. Generalization is another way of translating slang. It consists in replacing a word of the source language with a narrow meaning by a word with a more extensive meaning in the translation (Рекунов, 2020).

Summarizing the above, it can be noted that the teen slang is integral part of language in modern society now. The reason of such frequent using is its expressive and emotional nature, thanks to which we are able to express our feelings, thoughts and emotions better. Equally important is the influence of information technology, which is currently developing rapidly. However, the research also showed that there are many problems and difficulties when translating such English slang. Despite this, there are quite a few effective and productive methods that have made the translation process easier.

ЛІТЕРАТУРА

- Погоріла А.І., Тимчук О.Т. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. *Young Scientist*. №3.1 (55.1). March, 2018. Pp. 143-146.
- Рекунов Є.Є. Специфіка відтворення сленгу в перекладах художніх текстів. URL: http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/11477/Rekunov_fif_2020.pdf?sequence=1 (дата звернення 14.09.2022).
- Лінник Л. Техніки перекладу: калькування. *Профпереклад*. URL: <https://profpereklad.ua/tehniki-perekladu-kalkuvannja/> (дата звернення 13.09.2022).
- Транслітерація. *Вікіпедія*. *Вільна енциклопедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F> (дата звернення 14.09.2022).

REFERENCES

- Pohorila, A., Tymchuk O. (2018). Osoblyvosti perekladu neolohizmiv anhliiskoi movy [Peculiarities of neologisms' translation in English language]. *Young Scientist*. №3.1 (55.1). Pp. 143-146.
- Rekunov, Ye. (2020). Spetsyfyka vidtvorennia slenhu v perekladakh khudozhnikh tekstiv [The specificity of slang reproduction in artistic texts' translations]. Retrieved from http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/11477/Rekunov_fif_2020.pdf?sequence=1
- Linnyk, L. (2020). Tekhnyky perekladu: kalkuvannia [Translation techniques: loan translation]. *Profpereklad*. Retrieved from <https://profpereklad.ua/tehniki-perekladu-kalkuvannja/>
- Transliteration. [Transliteration]. *Vikipediia*. *Vilna entsyklopediia*. Retrieved from <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F>

ПЕРСПЕКТИВИ ТА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Гарчева Ірина, Ткаченко Ганна, Малахиті Георгій

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Abstract. The tourist component is an integral component of modern man. Travel is an integral part of the development of worldview, various skills, saturation with cultural knowledge and traditions. Discovering new places, getting to know something new has always been mesmerizing and given an opportunity for a personality to reveal its new facets. From the moment of birth, a person begins his journey. From fairy tales, films, stories of our relatives and friends, we learn about new places on our planet since childhood. But there is nothing better than personal experience and seeing the beauty of our planet with your own eyes.

Keywords: component, tourism, communication, travel, modern world.

ВСТУП. Туристична складова є невід'ємним компонентом сучасної людини. Подорожі це невід'ємна частина розвитку світогляду, різних навичок, насичення культурними знаннями, традиціями. Відкриття нових місць, пізнання нового завжди заворожувало та давало можливість особистості розкрити свої нові грані.

З моменту появи на світ, людина починає свою подорож. З казок, фільмів, історій наших близьких та рідних ми з дитинства дізнаємося про нові місця на нашій планеті. Але немає нічого кращого, ніж особистий досвід і на власні очі поглянути на красу нашої планети.

У туристичній галузі є різні види туризму. Від класичних напрямків до екстремальних подорожей. Але й має місце такий напрямок, як «примусовий» внутрішній міграційний туризм, так і зовнішній міграційний туризм.

Внаслідок погіршення умов життя, пов'язаних як із природними, так і з військовими діями, люди повинні залишити своє місце проживання, щоб зберегти життя собі та своїм близьким. Внаслідок такого «примусового туризму» людина частково втрачає культурне коріння, втрачає автентичне «Я», втрачає лінгвістичні навички рідної мови. Усі ці чинники у майбутньому згубно можуть впливати на формування особистості. Але незважаючи на всі мінуси «примусового туризму» можна виділити і позитивні сторони, такі як: отримання нового культурного, лінгвістичного,

комунікаційного та туристичного досвіду.

Внаслідок воєнних дій в Україні кілька мільйонів українців мали залишити свої будинки, щоб зберегти життя собі та своїм близьким. Таке термінове переселення згубно вплинуло на моральне, емоційне і фізичне здоров'я кожного переселенця. Людям потрібно багато часу для освоєння лінгвістичних навичок, комунікаційних та культурних, з якими вони зіткнулися, переїхавши до інших країн.

Туристична галузь України зазнала ургентної зміни. Але незважаючи на всі складнощі, Україна залишається відкритою для іноземних туристів, як і весь світ став відкритим для українців. Українцям приходится "примусово подорожувати", а саме переїжджати за кордон, або на інші території в Україні. Багато працівників галузі туризму й самі були вимушені покинути своє місце проживання. Усім поступово ставало зрозуміло, що війна — це нова реальність, а економіка має працювати навіть у таких умовах.

Нещодавно Державне агентство розвитку туризму вийшло з обнадійливим повідомленням – подорожі в країні продовжуються й під час війни. Навіть в умовах наявних обмежень (наприклад, під час відвідування лісів чи прикордонних територій) громадяни продовжують відкривати рідну країну. І це цілком зрозуміло, адже постійний стрес втомлює, а організм потребує відновлення. Поступово відновлюється також і виїзний туризм. Переважно подорожують жінки з дітьми. Наразі українці, які хочуть десь відпочити їдуть або в Кишинів (Молдова) і потім подорожують літаком, або їдуть наземним транспортом.

З точки зору бізнесу, цих замовлень достатньо лише для часткового покриття звичних обсягів подорожей. Щоб вийти на повне завантаження українські туроператори шукають нові шляхи розвитку й поступово вивчають європейський ринок, а також можливості інших країн. На жаль, важко передбачити майбутнє України у туризмі після війни, неможливо провести аналогію війні, яка відбувається на наших землях, бо таких подій в

історії Європи ще не було. Однак можна спиратись на успіх Хорватії. Після перемоги у Югославській війні хорвати швидко набрали популярність. Skorиставшись нагодою після війни, хорвати змогли закріпитись на європейському ринку туризму, вони почали будувати центри рекреації. Через кризу в Україні зараз – більшість туристів, які виїжджають за кордон обирають більш дешеві та сусідні країни, такі як Румунія, Болгарія, Польща.

Українські туроператори будують нові стратегії, адже ми живемо у нових реаліях. Через війну багато громадян України опинилось за кордоном, тому зараз зароджується нова тенденція подорожування. Наприклад, родина знаходиться у Болгарії і хоче до Греції, певна турфірма з України відправляє автобус з українського міста, який підбере родину по дорозі і повезе до Греції.

ВИСНОВКИ. Говорячи про туризм саме в Україні, то вже сьогодні треба починати перемовини з готельними мережами та обговорювати стратегії розвитку після війни. Лише та ідея, яка була спланована заздалегідь буде мати шанс на успіх. Україні треба скористатись моментом, поки інтерес до нас ще високий.

За Наталією Мушинською (Мушинська, с.186-187), існує 6 типів факторів, які впливають на розвиток в'їзного туризму:

1. Природні умови країни – це ресурси з природно-рекреаційним потенціалом, які можуть привабити туристів, наприклад, гори, моря, ліси, флора і фауна.

2. Особливості історико-культурної спадщини – це пам'ятки архітектури, фізичні пам'ятки історичного значення (які треба підтримувати у гарному стані або реставрувати), звичаї, обряди, традиції, які передаються із покоління в покоління.

3. Правове середовище – стабільний економічний стан в країні, якій гарантується юридичною базою.

4. Політична ситуація в країні – відкритість країни, спрощений візовий режим, а також заохочення іноземних і внутрішніх компаній

інвестувати у розвиток туризму, в окремих країнах це ще дозвіл на ведення офшорного бізнесу.

5. Особистісно-поведінкові фактори – сукупність чинників, що забезпечують бажання споживачів подорожувати, при цьому відповідати вимогам туриста.

6. Соціально-економічні фактори – це розвиненість готельно-ресторанної, транспортної і розважальної індустрії, зростання багатства та доходів населення, відношення до іноземних туристів, відкритість до спілкування, розвиток інформаційних технологій і стабільність фінансових відносин.

Погоджуючись з дослідницею, яка виділила 6 факторів, що впливають на розвиток в'їзного туризму, зауважимо, що офшорна система теоретично може покращити українську економіку після російсько-української війни шляхом інвестування. Так, “від заявника не вимагаються документи про легальність інвестованих коштів. У ряді країн створюються вільні економічні зони, які мають значні податкові й інші преференції. Інвестиційні офшорні юрисдикції характеризуються, насамперед, пільговими податковими умовами залучення іноземного капіталу в країну. Ці кошти можуть використовуватися як для реінвестування в інші держави, так і для прискореного розвитку окремих територій приймаючої країни, які відстають у розвитку або постраждали від стихійних лих чи воєн, за допомогою створення різних видів спеціальних економічних зон” (Карлін, с. 14). На цьому прикладі після окупаційної війни республіка Кіпр “стала на ноги”, лідери держави змогли розвинути туризм у країні, де послуги надаються у різних сферах на високому рівні за великі гроші.

ЛІТЕРАТУРА

- Карлін М. І., Івашко О. А. Інвестиційні офшори: навчальний посібник.- Луцьк: Вежа-Друк, 2017. – 292 с.
- Мушинська Наталія. Фактори впливу на розвиток в'їзного туризму. – Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/20974/1/186-187.pdf>

REFERENCES

Karlin M. I., Ivashko O. A. (2017). Investytsiyni ofshory: navchal'nii posibnyk. – Lutsk: Vezha-Druk.
Mushins'ka N. Faktory splyvu na rozvytok v'yizdnogo turyzmu [Rehim dostupu: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/20974/1/186-187.pdf>]

НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Гмиря Дар'я, Вишневська Марина

Київський національний університет технологій та дизайну

Abstract. The article analyzes the non-traditional methods of teaching foreign languages, modern techniques, and approaches. According to observations, a lot of learners face a lack of motivation, so different teaching methods have been studied, and the problem of finding the appropriate method for various learners has been outlined.

Keywords: non-traditional methods, modern approaches, language teaching, motivation.

Безумовно, англійська є мовою світового значення. Без її знання дуже складно знайти надійну роботу, опанувати більшість новітніх галузей науки, навіть звичайна подорож може викликати немало труднощів. Однак, далеко не кожен може знайти необхідну кількість часу чи мотивації аби підвищити рівень її володіння. Згідно зі спостереженнями, бажаючі вивчити англійську мову натрапляють на три основні перепони, а насамперед - розуміння граматики, потім вже англійські слова та здібності до англійського мовлення.

Школи, що притримуються нетрадиційної методики, як правило, дуже чітко розуміють, хто їх потенційний клієнт. В першу чергу, це ті самі "не здатні до мов" студенти, а також дуже зайняті люди, які не мають часу на якісне та поетапне вивчення мови традиційним методом.

Рон Аткинсон, професор Стенфордського університету, запропонував оригінальний спосіб запам'ятовування – за аналогічно звучними словами рідної мови. За його методикою, до підбраного слова або поєднання кількох слів необхідно скласти асоціативний ряд, який включає в себе елементи перекладу. Такий метод є зручним з точки зору індивідуального підходу. Звичайно, повністю віддати перевагу цьому методу не можна, але він може стати у нагоді для поповнення словникового запасу.

Іншим цікавим способом є "Метод фізичного реагування". Протягом декількох уроків учні лише слухають англійську мову, не даючи при цьому зворотного зв'язку. З часом, вони починають реагувати діями та рухами. Коли вчать слово "плескати", вони плескають в долоні, "стрибати", вони стрибають. І лише після накопичення достатньої кількості корисного матеріалу учень може чітко і виразно викладати думки у словесній формі. Саме цей метод є популярним серед інтровертів, що зазвичай люблять слухати, а не говорити.

На заміну вивченню мов за підручником приходять найефективніший метод запам'ятовування слів і подолання мовного бар'єру – комунікативний.

Насправді, цю методику не довелося навіть винаходити – спочатку обмін знаннями відбувався на рівні живого контакту, невербального спілкування, жестів та міміки. Вивчати мову, контактуючи з носієм, значно простіше та швидше. У процесі навчання варто розбиватися групи, незалежно від рівня знань і словникового запасу.

Говорячи про нетрадиційні шляхи вивчення мови, слід виділити два основні моменти, що характеризують їх. По-перше, деякі нетрадиційні методи ґрунтуються на роботі підсвідомості. Наприклад, це метод "25 кадру" та навчання мов уві сні. Методика 25-го кадру була створена як ноу-хау у психології та рекламі, але невдовзі названа фальсифікацією. По-друге, нетрадиційні методи припускають швидке та інтенсивне навчання мови, коли вивчення теоретичних моментів зведено до мінімуму або взагалі відсутнє, а головна увага приділяється живому спілкуванню. Вважається, що інтенсивне вивчення мов висуває дуже високі вимоги до рівня викладання, навчальних матеріалів.

Отже, обираючи метод навчання потрібно врахувати потреби цільової аудиторії, їх готовність до навчання, спосіб сприймання інформації та підібрати оптимальну методику, що допоможе конкретному учню чи групі отримати максимальний ефект від навчання.

ЛІТЕРАТУРА

- Китайгородская Г. А. Методика интенсивного обучения иностранным языкам. -М.: Высш. шк., 1986. -101 с.
- Котовська, А. Основні тенденції сучасної методики викладання іноземних мов / А. Котовська // English. – 2011. – №17. – С. 4-7.
- Шералиева Ю. Как выучить любой иностранный язык. Самые эффективные методы изучения!: Учебное пособие.-М: Астрель, 2020. 224с.
- Stewart R. The strangest methods of learning a foreign language. <https://elblogdeidiomas.es/>. URL: <https://elblogdeidiomas.es/en/the-strangest-methods-of-learning-a-foreign-language/> (date of access: 17.09.2022).

REFERENCES

- Kitaygorodskaya G. A. (1986). Metodika intensivnogo obucheniya inostrannym yazykam [Methodology of intensive foreign language training] –Moscow, Vysshaya Shkola, 101 p. [in Russian].
- Kotovska, A. (2011). Osnovni tendentsii suchasnoi metodyky vykladannia inozemnykh mov. [The main trends of modern methods of teaching foreign languages]. English, 17. – P. 4-7. [in Ukrainian].
- Sheraliev Yu. (2020). Kak vyiuchit lyuboy inostrannyiy yazyk. Samyie effektivnyie metody izucheniya! [How to learn any foreign language. The most effective study methods!]. Uchebnoe posobie.- Textbook. M: Astrel, 224p.[in Russian].
- Stewart R. The strangest methods of learning a foreign language. <https://elblogdeidiomas.es/>. URL: <https://elblogdeidiomas.es/en/the-strangest-methods-of-learning-a-foreign-language/> (date of access: 17.09.2022).

СТАН ҐРУНТІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Гришко Світлана, Зав'ялова Тетяна, Непша Олександр

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Abstract. The soil cover of the Zaporizhzhia region is represented by chernozem, dark chestnut soils, which are characterized by some salinity, especially in the coastal part. This area is characterized by a significant variety of soil conditions. Currently, among the main problems of soil fertility in the region are: a high degree of plowed land, the development of erosion processes, agrochemical soil degradation, and an increase in areas of saline and saline soils.

Key words: Zaporizhzhia region, zonal soils, anthropogenic influence, agricultural lands.

ВСТУП. Територія Запорізької області розташована в межах типового та сухого степу. Ґрунтовий покрив представлений чорноземом, темно-каштановими ґрунтами, які характеризуються деякою солонуватістю, особливо в приморській частині. Для цього району характерна значна строкатість ґрунтових умов. В залежності від мікро- і мезорельєфу тут можна спостерігати велику кількість ґрунтових різновидів: від слабо-солонцюватих ґрунтів і солончакових солонців на підвищеннях до хлоридно-сульфатних солончаків у пониженнях.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Матеріалом даної розвідки стали дані Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Запорізькій області в 2020 році, статистичних даних Запорізької філії ДУ «Держгрунтохорона».

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Зміна зональних ґрунтів на території області відбувається з північного сходу на південний захід. У цьому напрямку збільшується вміст рухомого фосфору, що пов'язано з більш тривалим теплим періодом і більшою сумою активних температур у південних районах і відповідно кращими умовами для проходження мікробіологічних процесів мінералізації фосфатів. У загальних рисах в цьому напрямку змінюється ступінь забезпеченості ґрунтів обмінним калієм, у середині типів та підтипів ґрунтів залежить від механічного складу та інших особливостей.

Екстенсивне використання земель викликало зниження їх продуктивності, посилило залежність сільського господарства від погодних умов. На даний час серед основних проблем родючості ґрунтів області є: висока ступінь розораності земель, розвиток ерозійних процесів, агрохімічна деградація ґрунтів, збільшення площ солонцюватих та засолених ґрунтів.

Основними чинниками антропогенного впливу на земельні ресурси області є сільське господарство, промисловість, енергетика, транспорт, гірничодобувна промисловість. Земельному фонду області притаманна певна двоїстість: з одного боку, в її ґрунтовому покриві переважають родючі чорноземні ґрунти, з другого процеси деградації ґрунтів. Вирішення питання поліпшення якісного стану ґрунтів та підвищення їх родючості залежить від сумління землевласників, землекористувачів та орендарів.

Ґрунт є основним, самостійним компонентом природного середовища та біосфери загалом, обмежений, незамінний і важковідновлюваний природний ресурс, який виконує важливі функції: продуктивні (виробництво біомаси, продовольства), екологічні (біоекологічні, біоенергетичні,

біогеохімічні, гідрологічні, газово-атмосферні та ін.), соціальні та інформаційні.

Ґрунти регулюють якість поверхневих і підземних вод, склад атмосферного повітря, є середовищем перебування більшості живих організмів на поверхні суші, забезпечують сприятливе середовище для людини, є основним джерелом виробництва сільськогосподарської продукції. Надзвичайно високий рівень господарського освоєння земель області обумовлений наявністю у земельному фонді угідь із родючими ґрунтами, високою щільністю населення та значною концентрацією продуктивних сил.

Відтворення та охорона родючості ґрунтів, захист їх від деградації та забруднення традиційно є одним з першочергових завдань аграрної політики держави. Агрохімічна паспортизація для земель сільськогосподарського призначення області проведена Запорізькою філією ДУ «Держґрунтохорона» у області. Основні показники діяльності Запорізької філії ДУ «Держґрунтохорона» наведено у таблицях 1-4.

Таблиця 1

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високим 4,1-5,0	дуже високим >5,0	
-	-	0,1	84,9	15	-	3,65

Таблиця 2

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
дуже низький < 100	низький 101,0-150,0	середній 151,0-200,0	підвищений >200	
72,2	27,4	0,5	-	86,8

Таблиця 3

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту(Чиріков)
дуже низький <20	низький 21-50	середній 51-100	підвищений 101-150	високій 151-200	дуже високій >200	
0,1	0,5	94,9	2,9	1,3	—	80,0

Таблиця 4

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту(Чиріков)
дуже низький <20	низький 21-40	середній 41-80	підвищений 81-120	високій 121-	дуже високій	

				180	> 180	
-	-	0, 3	12, 1	81,8	5, 8	151, 0

ВИСНОВКИ. Проблема збереження ґрунтового покриву та родючості ґрунтів набула загрозливих масштабів. З метою оцінки ефективності родючості ґрунту, прогнозування та оброблення інформації про сучасний стан ґрунтів, розроблення обґрунтованих рекомендацій щодо запобігання негативним змінам стану ґрунтів необхідне проведення постійного моніторингу земель.

РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ЩОДО ГОТОВНОСТІ ДО АВТОНОМНОГО НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО АНГЛОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ

Дмітренко Наталя

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Abstract. The author presents the survey results as to the prospective mathematics teachers' readiness to autonomous learning of professionally oriented English communication.

Keywords: autonomous learning, professionally oriented English communication, prospective Mathematics teachers.

ВСТУП. З метою виявлення стану розробленості проблеми автономного навчання професійно орієнтованого англomовного спілкування майбутніх учителів математики було проведено діагностичне анкетування студентів чотирьох українських педагогічних ЗВО (Вінниці, Одеси, Мелітополя, Рівного), щодо готовності до автономного навчання англійської мови для професійного спілкування серед студентів-першокурсників (100 чоловік), майбутніх учителів математиків.

МЕТОДИ І МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. За основу взято анкету дослідника Р. Сватеварчаркула (Swatevarcharkul, 2008, с. 144), яку

адаптовано до українських реалій вивчення англійської мови у ЗВО.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Анкета складалася з 34 тверджень, які поділені на чотири категорії, що дозволило отримати відповіді на такі запитання: «Чи готові Ви брати відповідальність за своє навчання?», «Чи упевнені Ви, що зможете навчатися без допомоги викладача на занятті і поза ним?», «Які Ваші мотиви у вивченні іноземної мови?», «Чи умієте Ви навчатися автономно?». Відповіді оцінювалися за п'ятибальною шкалою Лікерта, де оцінка 5 – дуже високо, 4 – високо, 3 – посередньо, 2 – низько, 1 – дуже низько. Відповідно критерії оцінки відповідей на питання анкети були такими: 1.00-1.50 – рівень готовності до автономного навчання дуже низький, 1.51-2.50 – низький, 2.51-3.50 – середній, 3.51-4.50 – високий, 4.51-5.00 – дуже високий. Загальні середні значення (M) і стандартні відхилення (SD) по кожній категорії представлені у таблиці 1.

Аналіз середніх значень результатів проведеного анкетування свідчить про середній рівень готовності студентів до автономного навчання, а середнє стандартне відхилення, що не перевищує одиниці, вказує на значну однорідність відповідей респондентів.

Таблиця 1

**Середні значення і стандартні відхилення категорій і рівня
готовності до автономного навчання**

№	Категорія	N	Mean	SD	Рівень готовності до автономного навчання АМПС
1.	Бажання брати відповідальність за власне навчання	100	3,28	1,02	середній
2.	Впевненість у своїх силах навчатися автономно	100	3,00	0,96	середній
3.	Мотивація до вивчення іноземної мови	100	3,22	1,07	середній
4.	Здатність навчатися автономно	100	3,13	0,90	середній
	Загальні середні значення		3,16	0,99	середній

Відповіді на твердження першої категорії «Бажання брати

відповідальність за власне навчання» демонструють, що 44% студентів вважають, що відповідальність за процес навчання несе лише викладач, а 43% не налаштовані шукати додаткові знання поза межами занять, якщо викладач не просить про це. Водночас, 45% студентів виявили бажання брати відповідальність за своє навчання, оцінювати своє навчання (37%), визначати зміст навчання на занятті (51%) і поза ним (57%).

У категорії «Впевненість у своїх силах навчатися автономно» 55% студентів визначилися, що хотіли б, щоб викладач підтримував їх по всяк час, оскільки вони не впевнені у своєму навчанні, а 18% вважають себе ефективними автономними студентами на занятті і поза ним. 43% зазначили, що, якщо вони вирішують чомусь навчитися, вони можуть знайти час на навчання, маючи ще інші завдання, а 26% респондентів уміють розподіляти ефективно час для навчання.

Відповіді категорії «Мотивація до вивчення іноземної мови» свідчать, що 48% студентів із задоволенням вивчають англійську, оскільки це цікаво і важливо для них, 46% хотіли б мати можливість вирішувати самим, що і як вивчати, а 49% вважають, що саме викладач відіграє провідну роль у зростанні студентської мотивації до вивчення англійської мови на занятті і поза ним. Серед основних мотивів вивчення англійської мови респонденти визначили можливість зустрічатися й спілкуватися з більшою кількістю різноманітних людей (49%), більш вільно брати участь у діяльності інших культурних груп (45%), продовжувати навчання в майбутньому (40%), бути конкурентно спроможним на ринку праці (31%), отримати добру оцінку (52%).

Обираючи твердження категорії «Здатність навчатися автономно» 24% студентів вважають, що вони можуть визначати власні навчальні цілі, 49% – знають про свої слабкі місця в знаннях з англійської мови, 58% намагаються підвищити свій рівень володіння англійською, 35% здатні знаходити відповідні навчальні методи і прийоми для себе, 42% обирати навчальні матеріали поза заняттям, а 42% знають, де шукати знання. Водночас, лише

28% респондентів здатні повністю бути відповідальними за своє навчання, 38% можуть оцінити своє навчання, 32% можуть визначати свої цілі за межами класу і 29% можуть сказати, що вони роблять прогрес у своєму навчанні, а 20% не можуть визначити свій рівень знань з англійської мови (Дмітренко, 2020, с.53-55).

ВИСНОВКИ. Середній рівень готовності до автономного навчання англійської мови для професійного спілкування студентів-першокурсників математичних спеціальностей педагогічних університетів України свідчить про те, що знання, навички й уміння студентів у площині автономного навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування потребують поглиблення й розвитку, що сприяло б підвищенню ефективності навчання англійської мови для професійного спілкування.

ЛІТЕРАТУРА

- Дмітренко, Н. Є. (2020). *Автономне навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх учителів математики* [монографія]. Вінниця: ТОВ Твори.
- Swatevarcharkul, R. (2008). *An investigation on readiness for learner autonomy, approaches to learning of tertiary students and the roles of English language teachers in enhancing learner autonomy in higher education: Research report*. Retrieved from <http://libdoc.dpu.ac.th/research/134463.pdf>

REFERENCES

- Dmitrenko, N. Ye. (2020). *Avtonomne navchannia profesiino oriientovanoho anhlomovnoho spilkuvannia maibutnikh uchytelev matematyky* [monohrafiia] [Autonomous learning of professionally oriented English communication of prospective teachers of mathematics]. Vinnytsia: TOV Tvory.
- Swatevarcharkul, R. (2008). *An investigation on readiness for learner autonomy, approaches to learning of tertiary students and the roles of English language teachers in enhancing learner autonomy in higher education: Research report*. Retrieved from <http://libdoc.dpu.ac.th/research/134463.pdf>

MOST POPULAR LANGUAGE LEARNING METHODS

Nataliia Dovhopola, Kseniia Kugai

Kyiv National University of Technologies and Design

Abstract. The work analyzes the most effective ways and methods of a foreign language learning. The research has been made considering various theorists and practitioners' studies in the area of teaching foreign languages and the authors own experiences in learning foreign

languages. The results of the work can be applied by the people trying to master a foreign language.

Keywords: English language, learning, communication, methods.

English is very important nowadays. It is included in the TOP-10 most widely spoken languages in the world, and ranks 1st among them. Therefore, everyone wants to learn it now. And we are going to consider the most, in our opinion, effective ways of learning English.

The purpose of research is to present some effective ways of learning a foreign language, namely English language. Analyzing various sources of information and based on our own experience, we are presenting the following methods.

Method 1. Learn phrases, not words.

When learning a foreign language, you should not pay much attention to just the word, but to the whole phrase. After all, it is easier to remember the meaning of words when you know how they are used correctly in a sentence (7 простих способів ефективного вивчення англійської).

Method 2. Try to rhyme words and associate.

For example, if you have been unable to learn a word in English for a long time, then you should try to associate it with some object or a Ukrainian word. And you can also use Google images (Кравець, 2015).

Method 3. Grammar and translation.

This method includes the study of grammar rules, and then the analysis of texts. The following step is sentences translation from English into native language, and vice versa. This is one of the oldest methods of language learning.

Method 4. Natural.

This method is completely opposite to the previous one. During such classes, the native language is not used at all. This is where learning takes place through one's own mistakes and corrections. That is, communication takes place only in English.

Method 5. Listen to songs and watch movies only in English.

One of the most effective ways to learn English is watching movies and listening to songs. It helps to perceive and understand the language by ear. We try to understand as much as possible.

Method 6. Reading books.

With the help of books, we can see the spelling of words, the correct placement of punctuation marks and improve our language level by learning new words.

Method 7. Language immersion.

This method is effective when you visit a country, immerse yourself in its culture, where people speak their native language and the environment does not speak your native language. This method is usually used during trips to camps or classes with native speakers (Five most popular and effective ways to learn English).

So, in today's world, English is especially necessary. It will not be given from the first day of study, but if you use the above methods appropriately, the result will not make you wait long. The main thing is not to leave everything for later, but to practice, discover and learn something new.

One should not save time or money on your own knowledge, because it is your future and development.

ЛІТЕРАТУРА

7 простих способів ефективного вивчення англійської. URL: <https://www-englishexpress-com-sg.translate.google.com/articles/7-simple-ways-to-learn-english-effectively/?xtrsl=en&xtrtl=uk&xtrhl=ru&xtrpto=wapp>

(дата звернення 15.09.2022).

Кравець О. Як організувати ефективне вивчення англійської. URL: <https://yappicorp.com.ua/posts/read/effektivnoe-izuchenie-anglijskogo-yazyka-2019>

(дата звернення 14.09.2022).

П'ять найбільш популярних і ефективних способів вивчення англійської мови. URL: <https://speak-up.com.ua/news/5-naibilsh-populiarnyh>

(дата звернення 15.09.2022).

REFERENCES

7 prostykh sposobiv efektyvnoho vyvchennia anhliiskoi [7 simple ways to learn English effectively]. Retrieved from <https://www-englishexpress-com-sg.translate.google.com/articles/7-simple-ways-to-learn-english-effectively/?xtrsl=en&xtrtl=uk&xtrhl=ru&xtrpto=wapp>

Kravets O. (2019). *Yak orhanizuvaty efektyvne vyvchennia anhliiskoi* [How to organize an effective English learning]. Retrieved from <https://yappicorp.com.ua/posts/read/effektivnoe-izuchenie-anglijskogo-yazyka-2019>

Piat naibilsh populiarnykh i efektyvnykh sposobiv vyvchennia anhliiskoi movy [5 most popular and effective ways of English language learning]. Retrieved from <https://speak-up.com.ua/news/5-naibilsh-populiarnykh>

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

Закреницька Людмила, Ворник Марія

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Abstract. The authors prove the necessity of the emotional intelligence development as the condition of person's wellbeing in the stressful circumstances of war conflict and pandemic in Ukraine. Emotional intelligence refers to the Self-regulation component of The Personal Area in Lifecomp as for Recommendation of the European Parliament and of the European Council on key competences for lifelong learning. The ways of emotional intelligence development by means of foreign language education are outlined.

Keywords: emotional intelligence, LifeComp, foreign language, educational reform, wellbeing.

ВСТУП. Протягом тривалого часу освітній процес в Україні триває в стресових умовах: революція 2014 року, анексія Криму, тривалий заморожений військовий конфлікт на Донбасі, пандемія коронавірусу і нарешті – масштабне військове вторгнення РФ. В таких умовах жоден учасник освітнього процесу (учні, вчителі, батьки, суспільство загалом) не може уникнути вагомого психологічного навантаження та випробувань. Окрім безпосередніх фінансово-економічних та безпекових перешкод та ризиків кожний громадянин України наразі зазнає суттєвих емоційних потрясінь. Разом з тим країна переживає і період переосмислення цінностей, національного єднання та патріотичного піднесення. В таких умовах перед освітянами гостро постає нове завдання – розвиток емоційного інтелекту учнів (Котик, 2020).

МЕТОЮ СТАТТІ є окреслення шляхів розвитку емоційного інтелекту в процесі вивчення іноземної мови.

У 2021 році в Законі України про освіту було закріплено перелік компетентностей та наскрізних умінь, що мають бути сформовані в учнів

НУШ. Їх перелік узгоджено з «Рекомендаціями Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» та «Рамками компетентностей», які лягли в основу державних стандартів освіти (Recommendation on Key Competences..., 2018; «Про освіту: Закон України», 2021).

У Законі визначена значущість емоційних навичок і вміння конструктивно керувати ними, що є важливим складником емоційного інтелекту освіти («Про освіту: Закон України», 2021). Це узгоджено з P1.2 у LifeComp як «Розуміння та регулювання особистих емоцій, думок та поведінки, включаючи реакцію на стрес» (LifeComp, 2020).

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Для досягнення поставленої мети було використано комплекс методів: методи порівняльного аналізу наукових джерел для з'ясування стану досліджуваної проблеми, визначення понятійного апарату дослідження, вивчення стратегій, нормативних документів щодо розвитку емоційного інтелекту та шляхів його розвитку.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. В сучасній психологічній літературі емоційний інтелект визначається як здатність людини до усвідомлення, прийняття та управління емоційними станами і почуттями як власними, так і інших людей, що формується протягом життя людини у спілкуванні та професійній діяльності (Котик, 2020).

Для розвитку емоційного інтелекту учнів не потрібен окремий спеціальний навчальний компонент чи курс, адже компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі передбачає забезпечення формування всіх компетентностей визначених державними стандартами. Тому кожен вчитель повинен на своїх заняттях застосовувати комплекс заходів для розвитку емоційного інтелекту учнів. Розглянемо, які саме форми роботи та засоби можна використати під час занять з іноземної мови.

Першим, основоположним вмінням, що входить до емоційного інтелекту є здатність усвідомлювати свої емоції. Цьому максимально

сприятиме розширення словникового запасу для опису емоційних станів як рідною, так і іноземною мовою. В сучасних навчальних класах для цього пропонують облаштувати «Куточок настрою» з переліком назв емоцій, що можуть бути класифіковані у групи: «я сумний/ I'm sad», «мені страшно/ I'm scared», «мені весело/ I'm having fun», «мені спокійно/ I'm calm», «я впевнений/ I'm confident», «я щасливий/ I'm happy», «я роздратований/ I'm irritated», «я розчарований/ I'm disappointed» тощо. У кожній групі варто розмістити по 3-4 дескриптори базової емоції за ступенем її прояву, аби учні за потреби могли точніше описати свій стан. Наприклад: “I'm almost happy – I'm happy – I'm pretty happy – I'm blissfully happy”. Вдалою ідеєю є використання символіки кольорів для маркування емоцій та ступеню їх прояву та різноманітних зображень – від стилізованих смайлів до фото учнів класу з типовою «мовою обличчя», що демонструє відповідну емоцію.

Куточок настрою варто доповнити плакатом з переліком «заготовок» - мовних конструкцій, які можна буде використати для аргументації чи ілюстрації свого емоційного стану. Наприклад: “Bright autumn leaves make mepeaceful/joyful”, “I'm impressed bymy friend's good marks/ the new song of my favorite singer/our school team victory”, “I'm disappointed because of the news on TV/ ...because of the bad weather / because of the difficult home task”. В «Куточку настрою» варто регулярно проводити бесіди про почуття в різних ситуаціях як мовну розминку чи елемент дискусії.

Ефективними формами роботи, що сприяють розвитку емоційного інтелекту є інсценізації діалогів, озвучування відео та драматизації з акцентом на експліцитне вираження емоцій персонажів шляхом доповнення реплік, використання «мови тіла», дискурсних маркерів тощо.

В індивідуальному порядку доцільно використовувати рефлексивні есе із завданнями типу: «My best experience of travelling», “The best things I like doing at school”, “My sad memories” тощо. Такі вправи не складні в організації та можуть бути застосовані для учнів будь якого віку.

ВИСНОВКИ. Підсумовуючи, зазначимо, що іншомовна освіта в

Україні може бути ефективно використана з метою розвитку емоційного інтелекту учнів завдяки різноманіттю матеріалів, форм та засобів навчання, які використовуються для вивчення іноземної мови. Перспективи подальшого дослідження в даному напрямку вбачаємо в розробці конкретних технологій розвитку емоційного інтелекту в процесі вивчення іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

- Аналітичний огляд «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» (Feasibility Study on Opportunities for SEL within New Ukrainian School Reform). за заг. ред. Л. Гриневич, С. Калашнікової. Київ, «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 312 с.
- Котик Т.М. Нова українська школа: теорія та практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи. Тернопіль, Астон. 2020. 192 с.
- Про освіту: Закон України від 17.06.2021. URL: <https://cutt.ly/QQjAgo1>
- LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. URL: <https://cutt.ly/pQkIssc>
- Recommendation on Key Competences for LifeLong Learning SWD/2018/014 final – 2018/08 (NLE). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2018:0014:FIN>

REFERENCES:

- Analitychnyi ohliad «Mozhlyvosti dlia realizatsii sotsialno-emotsiinoho navchannia v ramkakh reformy «Nova ukrainska shkola» [Feasibility Study on Opportunities for SEL within New Ukrainian School Reform].* za zah. red. L. Hrynevych, S. Kalashnikovoi. (2021) Kyiv, «Vydavnycha hrupa «Shkilnyi svit», 312 p. [in Ukrainian].
- Kotyk T.M. (2020) *Nova ukrainska shkola: teoriia ta praktyka formuvannia emotsiinoho intelektu v uchniv pochatkovoї shkoly [New Ukrainian School: theory and practice of the development of the emotional intelligence of primary students].* Ternopil, Aston. 192 p. [in Ukrainian].
- Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 17.06.2021 [The Law on Education of Ukraine from 17.06.2021].* URL: <https://cutt.ly/QQjAgo1> [in Ukrainian].
- LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. (2020). URL: <https://cutt.ly/pQkIssc>
- Recommendation on Key Competences for LifeLong Learning* (2018) SWD/2018/014 final – 2018/08 (NLE) (2018). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2018:0014:FIN>

ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

Калачевський Нікіта, Вишневіська Марина

Київський національний університет технологій та дизайну

Abstract. The article analyzes the artistic translation of literary works and its importance for different nations and peoples. The peculiarities of the interpretation of fiction have been

studied, and the problem of translating literary works has been outlined as well as the translation as the most influential type of interaction of the international community.

Keywords: artistic translation, technical features, literary works, artistic relations.

Художній переклад літературних творів має дуже велику роль серед різних націй і народів, особливо з точки зору передавання головних думок. Особливість тлумачення художньої літератури полягає безпосередньо в індивідуальному підході, що кардинально відрізняє її від інших галузей науки. Проблематика перекладу художніх творів полягає в тому, що більшість з них мають зовсім іншу змістову структуру, тому перекладачу потрібно створювати текст майже з початку, дотримуючись головної ідеї.

Художній переклад вважається найкращим типом взаємодії між різними культурами, особливо пов'язаним з літературою. У своїх творах автори зображають не комунікативну, а естетичну функцію мови, що дає змогу показати не лише головні події, а й філософські погляди автора. Сам переклад є найвпливовішим видом взаємодії міжнародної спільноти між собою, що має велике значення в пізнанні нових принципів мислення і культури. Основною навичкою літературного перекладача вважається вміння правильно і зрозуміло передати головну думку оригінального твору читачеві. Головною метою в такому перекладі вважаються мінімальні зміни у тексті задля кращого розуміння іншомовної версії читачем. Метою такого перекладу є зображення тих самих образів і вражень як в оригінальному прочитанні першотвору. Деякі дослідники вважають, що найкращі переклади повинні виконуватися не шляхом відбирання лексичних і синтаксичних за значенням слів, а й пошуком художніх співвідношень. Інші ж посилаються на відтворення тексту засобами іншої мови, що призводить до проблематики питання повноцінності, точності й адекватності художнього перекладу. Переклад художніх творів передбачає від перекладача мовленнєву творчість, а це вимагає відповідної схильності.

Такі переклади можна вважати професійною художньою майстерністю, через те, що клопітка праця перекладача може передати художній ефект

твору влучним застосуванням мовних засобів. Щоб здійснювати такі види художнього перекладу, перекладач повинен мати в першу чергу доскональне володіння іноземними та рідною мовою, а також вишуканим художнім смаком і активною мовленнєвою діяльністю, що також вважається важливою складовою в перекладацькому аспекті. Основними вимогами в перекладі художніх творів вважаються точність, лаконічність, ясність і літературність. Ці складові передбачають в собі правильне донесення думки до читача, стислі й зрозумілі поняття і відповідність літературним нормам. Також в створенні художнього перекладу беруть участь знання побуту, життя, соціальної епохи та багато інших складових. Таким чином перед перекладачем виступають вимоги максимального наближення перекладеного тексту до оригіналу. Переклад повинен передавати найближче змістове значення до оригіналу, щоб читач зміг повністю заглибитись в зміст і стилістику перекладеного твору. Основна ідея такого перекладу має намір зробити текст цікавим, і інформаційно доступним майбутньому читачеві. Існує декілька способів перекладу, що дає нам змогу пришвидшити цей процес. До них відносять запозичення, калькування, дослівний переклад, транспозицію, та багато інших. Ці способи використовуються як окремо, так і в поєднанні, що дає змогу перекладачам не тільки заощадити багато годин дорогоцінного часу, а й виконати переклад на високому якісному професійному рівні. У висновку можна сказати, що художній переклад творів має ряд відмінних властивостей які впливають на процес та якість перекладу. Такий переклад володіє інформативною та творчою функціями. Переклад художніх творів є одним з важливих елементів сприйняття літератури іноземною мовою.

ЛІТЕРАТУРА

- Клименко Л.В. Художній переклад як вид міжкультурної комунікації в контексті Євроінтеграції / Л.В. Клименко // Літературознавчі студії. – 2015. – Вип. 1 (1). – С. 228–235.
- Линтвар О.М. До проблеми художнього перекладу / О.М. Линтвар // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. – 2012. – № 30. – С. 144–147.
- Чайковська Т.В. Труднощі художнього перекладу / Т.В. Чайковська // Сучасні наукові

дослідження – 2006: матеріали II Міжнар. наук. -практ. конф., 20–28 лютого 2006 р. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2006. – С. 25.

REFERENCES

- Klymenko, L.V. (2015). Khudozhnii pereklad yak vyd mizhkulturnoi komunikatsii v konteksti Yevrointehratsii [Literary Translation as a Kind of Intercultural Communication in the Context of Eurointegration]. *Literaturoznavchi studii – Literary Studies Studios*, 1 (1), 228–235 [in Ukrainian].
- Lyntvar, O.M. (2012). Do problemy khudozhnogo perekladu [To the Problem of Literary Translation]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»*. Serii: Filolohichna – Scientific Proceedings of the National University of Ostroh Academy. Series: Philological, 30, 144–147 [in Ukrainian]
- Chaikovska, T.V. (2006). Trudnoshchi khudozhnogo perekladu [Difficulties of Literary Translation]. *Suchasni naukovi doslidzhennia – 2006: materialy II Mizhnarodnoi nauk.-prakt. konf., 20–28 liutoho 2006 r. – Modern Scientific Research – 2006: Proceedings of the II International Scientific and Practical Conference, February 20–28, 2006.* (p. 25). Dnipropetrovsk: Nauka i osvita [in Ukrainian].

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

Таїсія Лунга, Вишневіська Марина

Київський Національний Університет Технологій та Дизайну

Abstract. The article provides an understanding of the essence of literary translation. The basic requirements for the translation of fiction have been formulated. The differences between artistic translation and literal translation are shown. Peculiarities of the artistic translation are studied. The main functions of artistic translation and distinguishing features in relation to other types of translation are given.

Keywords: artistic translation, text, features, literal translation.

Художній переклад – це вид перекладу результатом якого є художня література. Художній переклад включає переклад: віршів, п'єс, книг та інших художніх творів.

Завдяки художньому перекладу люди з будь-якого куточку світу можуть познайомитися з найдивовижнішими творами Гете, Шекспіра, Байрона й багатьох інших, дізнатися про які було б надзвичайно важко якби не переклади. Сьогодні ж будь-хто може ознайомитися з новинками світової літератури без потреби вивчати абсолютно нову і незнайому мову.

Зберегти головні деталі твору та передати ідею – найважче завдання для перекладача, але в той же час є найголовнішою його ціллю. Одна помилка – і вся суть твору набирає іншого сенсу, що може сприяти

неправильному сприйняттю твору в цілому. Тому художній переклад може мати низку особливостей, щоб мати змогу повноцінно передавати суть твору. Дослівний переклад не може повністю передати всю суть твору, його емоції та почуття. Одним із важливих частин перекладу – це бачення перекладача. Різні люди можуть по-різному розуміти сенс одного речення, тому важливо уважно дослідити твір. Досвідчені перекладачі вміють розрізняти розмаїття емоцій в тексті, тому можуть краще передати атмосферу написаного.

Художній переклад вимагає великого досвіду і неабиякої майстерності, адже він має багато особливостей, які складають основну ціль роботи перекладача. «Перекласти – це проникнути в уже здійснену дію, повторити її від самого початку в пітьмі, але для світла, заради якого вона й здійснювалась», - говорив італійський перекладач Роберто Муссапі. Отже, слід звернути увагу на те, що переклад повинен чітко передавати сенс оригінального твору і бути достатньо зрозумілим для читача.

Після усього зазначеного можна зробити висновок, що варто приділяти багато уваги якісному художньому перекладу, ми і надалі могли можливість читати твори найрізноманітніших авторів. Мати змогу розвивати перекладацькі вміння людей, щоб роботи могли ставати все більшої і більшої якості.

ЛІТЕРАТУРА

- Линтвар О.М. До проблеми художнього перекладу / О.М. Линтвар // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. – 2012. – № 30. – С. 144–147.
- Ніколаєва, Т.М. Особливості художнього перекладу з української на англійську мову / Т.М. Ніколаєва Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія "Філологія". – 2018. – № 42. – С. 119--131.

REFERENCES

- Lyntvar, O.M. (2012). Do problemy khudozhnoho perekladu [To the Problem of Literary Translation]. Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii: Filolohichna – Scientific Proceedings of the National University of Ostroh Academy. Series: Philological, 30, 144–147 [in Ukrainian].
- Nikolayeva, T.M. (2018). Osoblyvosti khudozhnoho perekladu z ukrainskoi na anhliisku movu [Peculiarities of literary translation from Ukrainian to English]. – Scientific

MODERN TRANSLATION SERVICES

Alla Kapiton

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

Abstract

Service programs take on the problem of converting the electronic text into a form convenient for translation, and then restores all the previous specific formatting marks in the translation. Most TM-tools have the function of terminological support. When a word or phrase is found in the text being translated, which was marked as a term in previous translations, the TM-tool draws the attention of the translator to this fragment of the text being translated.

Keywords: service programs, TM-tools, CAT-tools, automated translation tools

Translation software includes systems that store fragments of texts and their translation options in memory – this is a kind of memory of completed translations. Such computer programs are called Translation Memory (TM-tools). In addition to TM tools, nowadays computer "terminology management systems" (Terminology Management Systems or TMS) are widely distributed. These systems automatically review the source text and offer translation options for terms that have already been accepted by the translator in previously created and memorized translation systems. Developed programs for adapting the source text in the conditions of a foreign language culture – localization programs. There is also a whole class of service programs to facilitate the conditions of translation and editing of texts in specific formats. For example, the texts of web pages are filled with additional information (formatting marks, links, etc.), which creates difficulties when using translation automation tools (The five best, Translator program).

CAT-tools (from English Computer Aided or Assistant Translation) are means of automated translation. Because of the abbreviation CAT, translators call them "cats". The main advantage of working with such programs is the availability of a database containing previously translated texts or, as it is commonly called, Translation Memory (TM) - memory of translations. The difference between CAT tools and machine translation programs (for example,

the widely used Prompt or Google Translate) is that they do not try to replace the translator, but only help his work by unifying the translation of vocabulary, facilitating the work on texts of repeated topics. They are especially useful when translating technical texts. This contributes to the fact that when several translators work on the same project, there is no need to be afraid that the word "motor" will be translated in one case as "engine" and in another as "motor" - working with CAT tools helps to maintain the uniformity of the translation. Another advantage of such programs is that it is possible to significantly reduce the time spent on translating technical texts, because you will no longer have to translate the same segments of text. Having translated only once, in the future the program itself will substitute the translation for the already translated parts of the document. The benefits of using CAT tools are undeniable, it remains only to learn to work with specific programs, each of which has its own characteristics (The five best., Extension).

For an ordinary Internet user, the first option that comes to mind will be the Google Translate service. It is perfect for automatic text translation, has the ability to translate into 90 languages, is easy to use, and has an intuitive interface. In addition to the main function, the developers added additional features to it: adaptive design for any device; the ability to enter text by voice, and even by drawing letters on the screen; translation from more than 20 languages using a camera; possibility to save the translated text and others. The shortcomings of the program can be called frequent errors: the translation of the text comes out with incorrect word endings and literal, not literary, interpretation. It is suitable for informal communication, but it is better not to trust the business documents of such a service without verification by a person who knows the language (Pros and cons).

Of course, in the conditions of a local computer network, the principle of unity of terminology will be clearly observed by the entire staff of the translation bureau. Now there are already ready terminological databases that can be connected to TM-tools in the form of additional, variable or temporary blocks. As

a rule, such terminological databases are created by manufacturers of export products. When issuing orders for the translation of accompanying documentation for their products, companies usually transfer the terminological base to the translator in the form of a temporary block for the translator's TM tool. This not only speeds up the translation process, improves its quality, but also unifies the company's documentation. Translation memory (TP; translation memory, TM; sometimes called "translation storage") is a database containing a set of previously translated texts. If the next sentence of the initial text exactly matches the sentence stored in the database (exact match), it can be automatically substituted into the translation. In addition to speeding up the process of translation of fragments and periodic changes made to already translated texts, the systems also ensure the uniformity of the translation of terminology in the same fragments, which is especially important in technical translation. On the other hand, if a translator regularly substitutes exact matches extracted from translation databases into his translation, without controlling their use in a new context, the quality of the translated text may deteriorate.

If there is a similar fragment in the memory, it is displayed in the translation window automatically. If an exact match is not found, the most similar fragment is displayed in the window, and the percentage of the match is indicated. You can set the degree of coincidence between the text to be translated and the text in the database in percentage. The translator independently edits the proposed fragment according to the original, sends it to the database memory and moves on to the next fragment.

Among all the above, we can draw the following conclusions. Utility programs often provide fully automated translation and replacement. The search and output of information occurs automatically as the text progresses. Exact matches can be automatically replaced when working with a new version of a previously translated text. In addition to speed of translation, TM systems provide accuracy of translation of terms, which is especially important for specialized texts.

REFERENCES

- The five best free translation programs [Electronic resource] - Access mode: https://it-s.at.ua/publ/programni_zasobi/p_jat_krashhikh_bezkoshtovnikh_program_dlja_perekladu/2-1-0-27
- Extension for translation in the browser. TOP-8 services for Google Chrome [Electronic resource] - Access mode: <https://web-promo.ua/ua/blog/rasshireniya-dlya-perevoda-v-brauzere-top-8-servisov-dlya-google-chrome/>
- Translator program: pros and cons [Electronic resource] - Access mode: <https://taskforce.ua/uk/programa-perekladach-plyusy-i-minusy/>
- Pros and cons of popular online translators [Electronic resource] - Access mode: <https://taskforce.ua/uk/programa-perekladach-plyusy-i-minusy/>

ПРОБЛЕМИ ДЕГРАДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Левада Ольга, Непша Олександр, Прохорова Лариса

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Abstract. The article analyzes the main problems of degradation of the soil cover and agricultural lands of the Zaporizhzhia region. The land fund of the Zaporizhzhia region is characterized by a certain duality: on the one hand, its soil cover is dominated by fertile chernozem soils, on the other hand, soil degradation processes cover almost the entire territory. Factors related to land use play an important role in this.

Key words: Zaporizhzhia region, soil degradation, land degradation, agricultural land.

ВСТУП. Використання деградованих та малородючих ґрунтів, безпідставно включених до складу орних земель, завдають щорічно збитків, оскільки виробничі витрати на них не компенсуються отриманими врожайми. Крім того, наносяться не виправні збитки екологічного характеру за рахунок змиву родючого шару ґрунту. Втрати від ерозії вимірюються десятками мільйонів гривень на рік, знищуються найродючіші шари ґрунту та його найважливіша складова – гумус.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Матеріалом даної розвідки стали дані Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Запорізькій області в 2020 році, екологічного паспорта Запорізької області за 2020 рік, статистичних даних ДП «Запорізький науково-дослідний та проектний інститут землеустрою».

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Земельному фонду Запорізької області притаманна певна двоїстість: з одного боку, в її ґрунтовому покриві переважають родючі чорноземні ґрунти, з другого – процеси деградації

ґрунтів охоплюють практично всю територію. В цьому важливу роль відіграють фактори, що пов'язані з використанням земель.

До деградованих земель відносяться земельні ділянки, поверхня яких порушена внаслідок землетрусу, зсувів, карстоутворення, повеней, добування корисних копалин та земельні ділянки з еродованими, перезволоженими, з підвищеною кислотністю або засоленістю, забрудненими хімічними речовинами ґрунтами. До малопродуктивних земель відносяться сільськогосподарські угіддя, ґрунти яких характеризуються негативними природними властивостями, низькою родючістю, а їх господарське використання за призначенням є економічно не ефективним.

В Запорізькій області по даних земельного обліку налічується 62,053 тис. га (2,28%) земель сільськогосподарського призначення, що потребують консервації (табл. 1).

Таблиця 1

Консервація деградованих і малопродуктивних земель

Види земель	Усього земель на початок року		Проведено консервацію		Потребують консервації		Перебувають у стані консервації**	
	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території
Деградовані сільськогосподарські землі	*	*	0	0	38,5520	1,4	0,3560	0,02
Малопродуктивні сільськогосподарські землі	*	*	0	0	23,5001	0,9		
Землі запасу	*	*	0	0	0	0		
Рекультивовані землі	*	*	0	0	0	0		

ВИСНОВКИ. Серед усього вище переліченого можемо зробити наступні висновки: до найбільш ефективних заходів щодо боротьби з деградацією земель сільськогосподарського призначення слід віднести: підвищення лісистості; розробка проектів землеустрою, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозміни; встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг; заходи по збереженню та відтворенню родючості обґрунтувань.

Тому боротьба з деградацією повинна бути невід’ємною частиною комплексного розвитку земельних ресурсів в інтересах їх стійкого розвитку для запобігання та скорочення деградації земель та відновлення потерпілих від опустелення земель.

IMPORTANCE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Anhelina Lisova, Kseniia Kugai

Kyiv National University of Technologies and Design

Abstract. The work deals with the meaning of innovative technologies in teaching foreign languages. The notion of innovation is analyzed. Such advantages of innovative training as establishment of a friendly atmosphere and relationships between communication participants are discussed. It is noted that special attention is paid to interactive teaching of writing and reading.

Keywords: teaching foreign languages, innovation, technologies, learning.

The status of a foreign language today, more than ever before, has a tendency of continuous growth. Innovative technologies contribute to the growth of motivation to understand a foreign language, effectiveness and individualization of the learning process. Methodological advantages of learning a foreign language using multimedia means that this method has a high degree of interactive learning, allows you to choose the pace and level of tasks, improves the speed of grammatical constructions' assimilation and vocabulary accumulation.

The aim of the research is to highlight the role of the latest innovative technologies in understanding and teaching a foreign language in the conditions of the world globalization, and to determine their advantages.

The term “innovation” comes from the Latin “innovatio”, which means “renewal, innovation or change”. Innovative approaches in teaching foreign languages are the introduction of new methods and tools into the educational process, which contribute to the improvement and effectiveness of foreign language learning. The main innovative technologies in the study of foreign languages are distance learning technologies, training systems, interactive technologies, project technologies, information technologies, and others (Петришак, 2015). The mastering of communication skills in a foreign language begins with understanding, and after that, the acquisition of the necessary vocabulary and its use in a certain language situation.

The following advantages of innovative training can be distinguished: establishment of a friendly atmosphere and relationships between communication participants. Students can be more independent and self-confident, they are not afraid to make mistakes, are able to overcome the fear of the language barrier. A teacher does not dominate, students can apply their skills and abilities acquired earlier (Горобець, Маковська, 2018).

Speaking about the introduction of innovations into the educational process, it is impossible not to mention the existence of progressive exchange programs with foreigners, which make a huge motivational contribution to learning a foreign language. From the point of view of understanding foreign languages, an exchange in an international program is an extraordinary chance for a student to master the desired language in a short period of time, to develop previously acquired speaking skills to the highest level, to learn all the intricacies of the language and to understand the peculiarities of its grammar. It is absolutely obvious that by participating in the international plan, a person, first of all, realizes himself, individual ambitions and desires (Варенко, 2011).

Special attention is paid to interactive teaching of writing and reading. Interactive writing learning should create and develop knowledge of discussion, review and peer review. The modern model of the reading process is focused on the interactive connection of the reader and the text being studied.

Therefore, the use of new information technologies, Internet resources, and the project method contributes to the implementation of an approach to the learning process, ensures its individualization, their level of language proficiency, inclinations and preferences, encourages teachers to search for new forms of educational activity. Innovative methods of teaching foreign languages, based on a creative approach, help to fully reveal the potential of students and contribute to the formation and self-improvement of the educational and communicative process.

ЛІТЕРАТУРА

- Петришак Б.Я. Інноваційні підходи в організації процесу навчання іноземних мов. *Матеріали II Міжнародної наукової конференції ELLIC 2015*. Івано-Франківськ, 2015. С.390-393.
- Горобець І.А., Маковська Г.Я. Інноваційні технології у викладанні іноземної мови професійного спрямування. *Молодий вчений. №3.2 (55.2)*. 2018.
- Варенко Т.К. Ціннісний аспект викладання іноземних мов у сучасному ВНЗ. Тези доповідей Школи-семінару «Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та ВНЗ», 2011. URL: <http://interconf.fl.kpi.ua/ru/node/1208>

REFERENCES

- Petryshak B. (2015). Innovatsiini pidkhody v orhanizatsii protsesu navchannia inozemnykh mov [Innovative approaches in the organization of learning foreign languages]. *Materialy II Mizhnarodnoi naukovoї konferentsii ELLIC 2015*. Ivano-Frankivsk.
- Horobets I., Makovska H. (2018). Innovatsiini tekhnolohii u vykladanni inozemnoi movy profesiinoho spriamuvannia [Innovative technologies in teaching a foreign language for specific purposes]. *Molodyi vchenyi. №3.2 (55.2)*.
- Varenko T. (2011). Tsinnisnyi aspekt vykladannia inozemnykh mov u suchasnomu VNZ [The valuable aspect of teaching foreign languages at modern university]. *Tezy dopovidei Shkoly-seminaru «Suchasni pidkhody do navchannia inozemnoi movy: shliakhy intehratsii shkoly ta VNZ»*. URL: <http://interconf.fl.kpi.ua/ru/node/1208>

ФІЗІОЛОГІЧНА МЕТАФОРА У НІМЕЦЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Моїсєєва Наталія, Овсяник Сніжана

Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут
ім.Ігоря Сікорського”

Abstract. The paper presents an analysis of physiological metaphors in German political discourse. A metaphor in political discourse not only gives the information, but also reflects the peculiarities of objects that are the most important and culturally conditioned for a certain language society, and also demonstrates a certain attitude to social reality (government institutions, politicians, parties, other countries) in the minds of speakers of the political language.

Key words: cognitive, German language, political discourse, physiological metaphor.

Незважаючи на тисячолітню історію дослідження мовної метафори вітчизняні та зарубіжні науковці різних галузей знань не втрачають інтерес до цього явища, оскільки воно є дуже продуктивним елементом розвитку та збагачення мови. У лінгвістиці дослідженням явища метафоризації займалися та займаються багато дослідників, зокрема Н. Д. Арутюнова, В. Г. Гак, Ю. Н. Караулов, О. С. Кубрякова, В. В. Петров, Г. Н. Скляревська, В. М. Телія, В. К. Харченко, О. П. Чудинов.

Когнітивний потенціал метафори відображається на її широкому вживанні у різних типах дискурсу, серед іншого і в політичному. Метафора в політичній комунікації є не лише засобом увиразнення змістів, а й способом пізнання навколишньої дійсності. Наявність метафор у мові допомагає осмислити малодоступні для розуміння звичайних людей політичні явища в рамках простіших понять, а також перетворювати існуючу у свідомості людини політичну картину світу.

Відповідно до понятійних областей метафоричної експансії окремої уваги заслуговують фізіологічні метафори, які є одними з найчастіше вживаних та детально структурованих у політичному дискурсі. Наприклад, субсфера «Анатомія» представлена найменуваннями частин тіла та органів людини, які можуть у переносному значенні виконувати різні політичні функції або позначати певні соціальні реалії. Більшість лінгвістів знаходять

обґрунтування цього факту в тому, що людина, пізнаючи навколишню дійсність, порівнює її зі своїм тілом. Прикладами таких метафор можуть виступати лексеми "das Herz", "der Muskel".

Якщо звернутись до їх дефініцій з метою виокремлення концептуальних ознак, матимемо наступне: Herz – muskulöses Hohlorgan von der Größe einer Faust, das mit der Spitze nach links verlagert hinter dem Brustbein liegt und der Regler, zentrale Motor des Blutkreislaufs ist; Muskel – aktives Bewegungsorgan des Körpers, das den Hauptbestandteil des Fleisches bildet. Таким чином «das Herz» є центральним двигуном кровоносної системи, без якого, як відомо, неможлива життєдіяльність організму, а "der Muskel" – його рушійною силою (DWDS – Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache).

Саме ці ознаки покладені в основу метафоризації зазначених лексем, значення яких змінюється та переноситься на сферу політичної дійсності.

Diese Maßnahmen sollen dazu führen, die russische Kriegsmaschinerie ins Herz zu treffen und den Vernichtungskrieg gegen die Ukraine schneller zu stoppen“, sagte Melnyk (Geiger та ін., 2022).

Метафоричне вживання «Herz » вказує на ознаку важливості та основи для певної діяльності або явища (тут – російської військової машини). А у поєднанні зі дієсловом treffen («ins Herz treffen») метафора підкреслює глобальність та серйозність наслідків, здатних зупинити війну. Російська військова машина виступає як цілісний організм, порушення головного органу якого (припинення фінансування) призведе до зупинки всіх інших органів. Метафора, яку вжив посол України у Німеччині Андрій Мельник, не лише виконує свою функцію, але і дає особисту оцінку подій, висловлюючи гостру критику діям РФ та закликаючи уряд Німеччини до бойкоту російських нафтопродуктів.

30 chinesische Militärflugzeuge dringen in die Luftverteidigungszone Taiwans ein. Eigentlicher Adressat dieser Muskelspiele ist der amerikanische Präsident (Sturm, 2022).

Лексема «Muskel» у складі складного іменника «Muskelspiel» метафоризується і набуває значення «демонстрація сили». Китайське керівництво намагалось чинити тиск та залякувати офіційну владу США та Тайваня, демонструючи свою військову авіацію в повітряному просторі Тайваня. Метафора у цьому контексті відображає негативну реакцію західного світу на такі дії, а також певний скепсис та сумніви відносно реальної реалізації погроз.

Таким чином, у німецькому політичному дискурсі метафора використовується з метою привернення увагу аудиторії, передачі бажаної інформації, а також надання емоційного забарвлення темі висловлювання, щоб допомогти адресату зрозуміти та сформувані уявлення про поточну політичну ситуацію і сформувані потрібну оцінку певних подій.

ЛІТЕРАТУРА

- DWDS – Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache. DWDS. URL: <https://www.dwds.de> (дата звернення: 20.09.2022)
- Geiger K., Mirau M., Wolf L. Melnyk fordert Rostocker Hafenarbeiter zum Boykott russischer Schiffsladung auf. WELT. DIE WELT. URL: <https://www.welt.de/politik/ausland/article238494343/Ukraine-News-Melnyk-fordert-Rostocker-Hafenarbeiter-zum-Boykott-auf.html?icid=search.product.onsitesearch> (дата звернення: 20.09.2022).
- Sturm P. Peking lässt die Muskeln spielen. FAZ.NET. URL: <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/china-pekings-laesst-gegenueber-taiwan-die-muskeln-spielen-18071270.html> (дата звернення: 20.09.2022).

REFERENCES

- DWDS – Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache. DWDS. <https://www.dwds.de> (accessed 20.09.2022)
- Sturm, P. (2022, 31 May). *Peking lässt die Muskeln spielen*. <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/china-pekings-laesst-gegenueber-taiwan-die-muskeln-spielen-18071270.html> (accessed 20.09.2022)
- Geiger, K., Mirau, M., & Wolf, L. (2022, 2 May). *Melnyk fordert Rostocker Hafenarbeiter zum Boykott russischer Schiffsladung auf*. <https://www.welt.de/politik/ausland/article238494343/Ukraine-News-Melnyk-fordert-Rostocker-Hafenarbeiter-zum-Boykott-auf.html?icid=search.product.onsitesearch> (accessed 20.09.2022)

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНИХ ЗАЯВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

Набока Олена

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Переклад політичних заяв є клопіткою роботою. Адже кожного дня в англійській мові з'являються нові терміни і є потреба у їх вивченні. Для того щоб правильно перекласти текст (чи передати суть) потрібно вивчати термінологію у різних сферах.

Переклад політичних текстів потребує ще й знання культури і традицій. Потрібно вміти не лише точно перекласти текст, а й передати суть у правильному значенні. Дослівний переклад політичних заяв є часто не рентабельний, тому для цього існують *перекладацькі трансформації*.

Науковець Яків Рецкер визначає трансформації як прийоми логічного мислення, за допомогою яких перекладач інтерпретує сенс одиниць в контексті мови перекладу (Рецкер 1998, с. 57). Він виділяє лише дві перекладацькі трансформації: граматичні (заміни частин мови або членів речення) та лексичні трансформації (конкретизація, генералізація, диференціація значень, антонімічний переклад, компенсація, смисловий розвиток та цілісне перетворення) (Рецкер 1998, с. 244).

Існує багато теорій поділу перекладацьких трансформацій. Здебільшого вони поділяються на: лексичні, лексико-семантичні, граматичні та лексико-граматичні трансформації.

Лексичні трансформації мають змістове і формальне відношення між лексичними одиницями в початковому тексті і в перекладацькому. До трансформацій ми можемо віднести такі прийоми: перекладацька транслітерація, перекладацьке калькування і транскрипція.

Транслітерація та калькування є способом передачі інформації з збереженням змісту за допомогою запозичення лексики та буквального

перекладу. Ці терміни між собою схожі за значенням бо обидва містять особливість запозичення іноземних слів. Транскрипція— це також запозичення слів, але зі збереженням форми мови. Наприклад:

*We passed the landmark American Rescue Plan, which not only helped us **get COVID-19** under control and our economy back on track, but got millions more people insured under the Affordable Care Act.*

*Ми прийняли знаковий американський план порятунку, який не тільки допоміг нам взяти під контроль **КОВІД-19** і повернути нашу економіку в правильний шлях, але й застрахував мільйони людей відповідно до Закону про доступне лікування (The White House).*

У цьому прикладі бачимо транскрипцію слова **COVID-19** у **КОВІД-19**, тому за допомогою такого прийому перекладу ми не втратили зміст речення.

У більшості перекладацьких трансформацій ми можемо бачити конкретизацію та генералізацію, які відносяться до лексико-семантичних трансформацій. Генералізація— це переклад короткого іноземного значення на довше, задля кращого розуміння тексту, а конкретизація— це навпаки пояснення цільовою мовою широкого значення на більш вузьке. Наприклад:

*...it was because they wanted to be free to do things differently, for this country to be able to do things differently and **run itself**...(Kyiv Post newspaper)*

*...це було тому, що вони хотіли бути вільними, робити речі по-іншому, щоб ця країна могла робити речі по-іншому і **бути самим по собі**...*

У цьому прикладі спостерігаємо генералізацію, саме тут вислів **run itself**, для того щоб не втратити зміст буде перекладатись не так коротко як подано в оригіналі.

Важливим у перекладі є опущення, яке допомагає нам ніби конкретизувати мову. Виникає воно через неможливість дослівного

перекладу деяких термінів, наприклад:

*I think that if Putin were to engage in anything like that the consequences **would be very, very severe.*** (The Guardian)

*Я думаю, що якщо Путін задіє щось подібне, наслідки **будуть дуже тяжкими.***

У цьому прикладі ми використовуємо опущення, щоб уникнути повтору та тавтології.

Політичні заяви є одні з найважчих текстів для перекладу, так як неправильний або некоректний переклад може мати непередбачувані наслідки. Пропоноване дослідження виокремлює основні техніки перекладу політичних промов та виявляє найбільші труднощі.

ЛІТЕРАТУРА

- Рецкер Я.И. Методика технического перевода. Москва. 2009. 57–244 с.
Chomsky N. Language and Politics. Edinburgh, Scotland, 1998. 27-34 p.
Geis M. L. The language of Politics. New York, 1987. 315 p.
Murray E. Political Language. Words That Succeed and Policies That Fail. New York. 1977. 104p.
BBC News URL<https://www.bbc.com/news>
The Guardian URL<https://www.theguardian.com/international>
Kyiv Post newspaper URL<https://www.kyivpost.com/>
The White House <https://www.whitehouse.gov/>

REFERENCES

- Retsker, Ya. (2009). Metodyka tehnycheskogo perevoda. [Methods of technical translation].
Chomsky, N. (1998). Language and Politics. Edinburgh, Scotland.
Murray, E. (1977). Political Language. Words That Succeed and Policies That Fail. New York.
BBC News URL<https://www.bbc.com/news>
The Guardian URL<https://www.theguardian.com/international>
Kyiv Post newspaper URL<https://www.kyivpost.com/>
The White House <https://www.whitehouse.gov/>

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КІНОТЕКСТУ

Підгайна Анастасія, Вишневська Марина

Київський національний університет технологій та дизайну

Abstract. This work analyzes the problem of the film texts translation, both in detailed and in free format. The details of the film translations and the specific techniques for that have been studied. The difficulties in keeping the original idea have been analyzed, and the technical features applied by the translators have been studied.

Keywords: film texts, technical features, compression, feature film.

Ця робота присвячена дослідженню, щодо перекладу кінотекстів, як в докладному так і у «вільному» форматі.

Наявність в стрічці певних звуків, яку досить важко відтворити, а тим паче перекласти, є своєрідним викликом для перекладача. Тому слід уникати таких звукових поєднань, замінюючи їх більш простими за звучанням синонімічними сполученнями слів.

Технічні особливості, такі як, наприклад, неповний текст, є особливістю такого виду перекладу. Це можуть бути діалоги та репліки, які досить складно сприймати на слух. Найпоширенішим прикладом є наявність сцен погоні, сварки чи розмов пошепки. Очевидно, що інші фонові звуки є голоснішими, що і ускладнює переклад.

Наступна особливість – це обсяг текстів. Наприклад, переклад стрічки з англійської на українську. Зрозуміло, що це дві різні по граматиці та лексиці мови. При перекладі обсяг тексту української буде значною мірою більшим. Це невелика проблема на перший погляд, суто технічний момент, але коли мова іде про кіно, глядачі звикли, що озвучування йде одночасно з відеорядом. Саме тут виникає потреба скоротити текст українською. Це явище має назву «компресія». Цей термін означає компактне викладення того ж тексту. Компресія часто використовується в сучасній кіноіндустрії. Забезпечення артикуляційної синхронності має створювати у глядача враження повного збігу звуку і зображення, що особливо важливо в художньому кінофільмі.

Певно найбільшою проблемою для перекладачів є переклад жартів та гумору взагалі. Це трапляється тому, що стрічка розрахована на певну аудиторію, яка сприймає подану інформацію певним чином. Ті ж хто дивляться не мовою оригіналу, не завжди мають змогу зрозуміти подане. Для того щоб перекладати художні фільми, необхідно досконало володіти рідною мовою. Від перекладача залежить, чи зможе він вдало перевести

комічну ситуацію, зберегти її точний зміст; чи зможе він відтворити смішну ситуацію, щоб глядач також зміг посміхнутися в той самий момент.

Основними методами перекладу фільмів вважаються дублювання, субтитрування та закадровий переклад. Проте широко використовують лише дублювання та субтитрування, адже закадровий переклад (або «нашіптування») видається найменш ефективним, зважаючи на його специфіку: оригінальне перекладене мовлення актора накладається на звукову доріжку дублера. Безсумнівними перевагами цього методу є невелика вартість, недоліком є плутанина між репліками різних осіб.

Отже, можна сказати, що переклад кінострічок та кінотекстів є непростю справою. При виконанні такого роду перекладів потрібно враховувати всі мовленнєві нюанси, перекладач має бути водночас коректором і редактором. Сподіваємось, що з розвитком технологій переклад кінострічок ставатиме дедалі простішим, хоча не менш цікавим.

ЛІТЕРАТУРА

- Демецька В. До проблеми перекладу кіно текстів / В. Демецька, О. Федорченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика": зб. наук. праць. Розділ IV – Херсон, 2010. – С. 239-243.
- Лукьянова Т.Г. Теоретичні аспекти кіноперекладу з англійської на українську мову / Т.Г. Лукьянова // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2011. – № 973. Сер. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. – Вип. 68. – С. 183–187.
- Слышкин Г. Г. Кинотекст (опыт лингвокультурологического анализа). Г. Г. Слышкин, М. А. Ефремова. Москва: Водолей Publishers, 2004.

REFERENCES

- Demetska, V. (2010) Do problemy perekladu kino tekstiv [To the problem of translating film texts] Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia "Linhvistyka": zb. nauk. prats. Rozdil IV – Scientific Proceedings of the Kherson State University vol.IV, 239-243 [in Ukrainian].
- Lukianova, T.G. (2011). Teoretychni aspekty kinoperekladu z anhliiskoi na ukrainsku movu [Theoretical aspects of film translation from English to Ukrainian] Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V.N. Karazina, 973. Ser. Romano-hermanska filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov. – Vyp. 68. – Scientific Proceedings of the Kharkiv National Karazin University, 973. Series: Romano-Germanic philology, 68, 183–187 [in Ukrainian].
- Slyishkin G. G. (2004). Kinotekst (opyit lingvokulturologicheskogo analiza). [Film text (experience of linguoculturological analysis)] Moscow: Vodoley Publishers. [in Russian].

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ЯК АЛЬТЕРНАТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ

Роєнко Людмила

Київський національний університет технологій і дизайну

Abstract. The article analyzes the use of legal terms as an effective literary instrument used by the author of the family saga Karol Rivers in her romantic novel to describe the main events in the storyline of the novel. The use of legal terms helps the author make the description of reality in the novel “Rose of Ruby Street” more vivid and understandable. The novel can be considered a useful source to get acquainted with legal terminology for students who study English and Law.

Keywords: legal terms, legal terms in fiction, literary fiction as a source of legal terms.

ВСТУП. Вивчення фахової термінології відіграє важливу роль під час вивчення дисципліни «Іноземна мова фахового спрямування». Для поповнення термінологічного словника студентів іноземною мовою викладач може використовувати різні методичні способи та прийоми. Перш за все студентам пропонується знайомство з текстами фахової тематики, виконання лексичних та граматичних вправ, де тренується використання фахової термінології, підготовка доповідей на конференції та презентацій, слухання лекцій на теми фаху тощо. Звичайно ж, основним джерелом термінів є фахова література, однак читання художньої літератури теж може виявитись корисним в оволодінні термінами певного професійного спрямування.

МЕТОДИ І МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Матеріалом нашого дослідження став англomовний художній роман автора Керол Ріверс “Rose of Ruby street”. У романі розповідається історія кількох сімей, які проживають в острівній частині Англії, і події розгортаються у 1952-1953 роках. Сюжет роману є дуже цікавим і захоплюючим, але прочитання його також може стати корисним для студентів, які бажають закріпити та поглибити знання юридичної та медичної термінологічної лексики.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Роман Керол Ріверс “Rose of Ruby street” є легкою сімейною сагою, але для змалювання сюжетної лінії,

передачі дійсності подій роману, автор використовує значну кількість юридичних термінів, щоб змалювати момент потрапляння одного з головних героїв до в'язниці, процес проведення судового розгляду, винесення вироку, подачу апеляції та перебування його у в'язниці. Автор також використовує ряд термінів медичної сфери, щоб передати реалії життя головних героїв роману.

За визначенням П. М. Рабіновича, юридичний термін – слово або словосполучення, що виражає поняття з правової сфери суспільного життя і має визначення в юридичній літературі (нормативно-правових актах, юридичних словниках, довідниках, енциклопедіях, наукових працях тощо (Шемшученко et al, 2004: 482).

Кожен юридичний термін характеризується за походженням, семантикою, системними зв'язками, граматичною структурою, способом терміноворення та функційними параметрами.

В результаті прочитання роману, було виявлено ряд юридичних термінів. Спробуємо їх класифікувати. Як відомо, за структурою терміни можуть бути простими (слово) або складеними (словосполучення). Термінологічні сполучення можуть бути дво-, три-, чотири і багатоконпонентними. Прикладами простих юридичних термінів, наявних у вищезгаданому тексті є: *hearing, solicitor, trial, innocent, prison, to murder, incarceration, law, robbery, prosecution, burglary, thief, a sentence, a victim, to appeal*. Мають двокомпонентний склад наступні термінологічні словосполучення: *get a licence, to be charged, to get bail, to feel guilty, to object to bail, to oppose bail, an assault charge, legal representation, to send a permit, to trace somebody, to endure the interrogation, to accuse the person, to be a lookout, to stand a trial, to plead insanity, to be convicted, to be sane, the officiating judge, prosecution counsel, legal procedures, a visiting order, a search warrant, to stand a trial*. Мають трикомпонентний склад такі юридичні терміни: *to be entitled to defence, to remain in custody, to search someone's house, to come up the case, facts in dispute, to be accused of crimes,*

to find somebody innocent, to commit act of violence, to show clemency to somebody, to raise somebody's suspicions, to come to a decision (a jury). Такі термінологічні вирази, як *be charged with obstructing the police in the line of duty, assault and handling stolen goods, to be notified in due course, to drop the charge of assault, the charge of handling stolen goods, to plead Not Guilty to the charges, to persuade the court of someone's innocence, to accept guilt on the evidence of somebody* є прикладами багатокomпонентних термінів (Rivers, 2005).

ВИСНОВКИ. Художній роман Керол Ріверс “Rose of Ruby street” є захоплюючим та пізнавальним англomовним романом. Аналізуючи вищезгаданий художній твір з лінгвістичної точки зору, важливо зазначити, що його прочитання може становити користь для студентів, які навчаються за освітньою програмою «Право», а також і для тих читачів, хто бажає поглибити свої знання у сфері англomовної юридичної термінології.

ЛІТЕРАТУРА

- Артикуца Н. В. Основи вчення про юридичний термін і юридичну термінологію [електронний ресурс] 7 с.
Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К.: Вид-во “Українська енциклопедія” ім. М. П. Бажана. Т. 6: Т–Я. 2004. 768 с.
Rivers, K. *Rose of Ruby Street. A gripping East End saga*. London: Simon and Schuster, 2005.

REFERENCES

- Artykutsa N. V. *Osnovy vchennia pro yurydychnyi termin i yurydychnu terminolohiiu* [The principles of study about legal term and legal terminology] [Electronic resource] 7 s. [in Ukrainian]
Yurydychna entsyklopediia [Legal encyclopedia]: V 6 t. / Redkol.: Yu. S. Shemshuchenko (holova redkol.) ta in. K.: Vyd-vo “Ukrainska entsyklopediia” im. M. P. Bazhana. T. 6: T–Ya. 2004. 768 s. [in Ukrainian]
Rivers, K. (2005) *Rose of Ruby Street. A gripping East End saga*. London: Simon and Schuster.

LANGUAGE MEANS OF EMOTIONAL EXPRESSION IN THE ORIGINAL AND TRANSLATION

Anna Rudenko, Maryna Vyshnevskya
Kyiv National University of Technologies and Design

Abstract. The article analyzes the mechanism, means and emotional preservation during

translation. Conveying emotion (e.g. happiness, anger, fear, surprise, etc.) is a foundational element of verbal and non-verbal communication. Some words and emotions cannot be directly translated into another language, but that does not necessarily mean people of different languages do not experience these emotions through the texts.

Keywords: translation, emotional, language, expressing emotions, translation strategies.

There is a generally accepted classification of emotions by axiological sign and modality. Translation strategies that regulate the translation process are closely related to the identity of the reproduced information and depend on the type of text which is translated. The task of text translation has its specific features.

It is common knowledge that an emotive text expresses emotions. Emotively is a two-component and multi-component phenomenon at the same time. It is explained and expressed through verbal and non-verbal means of communication. The main difference is that "emotionality" belongs to the psychological category, and "emotively" belongs to the linguistic category.

The purpose of the emotional function of the word (that is the mental state of the speaker) is expressed using connotation. Socio-political texts are an important source for studying the verbalization of emotions because these types of texts are characterized by a multi-component level of emotionality. Emotions can be expressed in different ways: as emotional reactions, which are the main way to show emotions, or as an emotional state, which shows a person's inner experiences.

The main goal of this work is to study the preservation and transfer of means of emotionality in the translation of English socio-political texts. Therefore, it is necessary to determine why the transfer of the emotional background during translation is the most important problem. Let's take a look at several examples of the translation of emotional means at different levels of the language, taking into account the national and cultural phenomena of the Ukrainian and English languages.

In the given examples from the excerpt of the text "...a retirement of this kind...", "...almost certainly..." and "...the whole of Belgium." - «...такий відступ

майже, напевно, можна пов'язати зі знищенням прекрасної бельгійської армії з понад 20 дивізій і залишенням усієї Бельгії.» the emotional strengthening of the expression "of this kind" is an example of emotionality at the phonetic level, and the comparison is an emotional component at the syntactic level.

In the given example, "Their sacrifice, however, was not in vain." - «Проте їхня жертва не була марною» there is a clarifying particle "however", which is preserved during translation and acts as a stylistically marked word that reinforces the main meaning of the sentence.

A significant number of emotional words signal an emotion in general, without even indicating its positive or negative character. The emotional exclamation "Oh" is especially meaningful, because it expresses a whole range of emotions and feelings, and its definition is possible only in context. In the first case, the exclamation used reproduces not only the functional-pragmatic coloring but also the similar spelling: "Oh, shut up!" she cried – "'Ой, замовкни! " – закричала вона".

An example of the second approach with the omission of the primary exclamation and the transfer of the semantic load with the help of a punctuation mark is the following version of the translation: Oh, the poor thing - "Бідолашний!".

In the following example, an exclamation, which is inherent in repetition to express the communicative purpose more intensively and to strengthen the emotion of contempt with a touch of irony: "Oh, no. You never acted in your life, I said" – "Ой-ой-ой, ні, звичайно. Ти ніколи у своєму житті нічого не вдавала".

Another example of an exclamation that performs a diffuse semantic function and can express a wide variety of feelings is "well": "Well, you're part of it. Everything free and decent in life is being locked away in filthy little cellars by beastly people who don't care" – "Ну, ти – частина цього. Усе вільне і пристойне в житті замикають у темні підземелля жажливі люди, яким до

всього байдуже". According to the dictionary, "well" has the meaning "indicating pondering or consideration, sometimes with sarcasm or mock surprise", that is, either neutral or with a hint of sarcasm or displeasure. The translator uses the equivalent "ну", which in Ukrainian also has a hint of dissatisfaction. At the same time, in both cases, the emotion of surprise is preserved.

The emotional component of a person is a priority problem for anthropologists to study. So, etymology is a science that arose as a result of the fusion of the language system and human emotions and is based on the linguistics of emotions. That is why today it is not possible to consider the concept of emotionality without taking into account many factors, such as the internal multi-component organization of emotional states, and their detection at verbal and non-verbal levels. Often, in the English language, the transfer of emotional coloring in the text occurs thanks to adjectives and not verbs that indicate a passive emotional state. The most important requirement for a translator during translating socio-political texts is the solution of translation issues when the equivalent of the word does not exist in the language you are translating into.

Provided the translator has a correct understanding of the event he is translating and its contextual meaning, it will be easier for him to find an equivalent in translation.

REFERENCES

- Izard, C. E. (1991). *The Psychology of Emotions*. New York, NY: Plenum Press.
- Ivanina, T.V. (2008). *Osoblyvosti perekladu emotyvnoi leksyky* [Features of emotional vocabulary translation] *Derzhava ta rehiony. Seriya: Humanitarni nauky. – State and regions. Series: Humanities*, 2, 71-73 [in Ukrainian].
- Korunets, I.V. (2001). *Teoriia i praktyka perekladu* [Theory and practice of translation]. – Vinnytsya: Nova Knyha. 448 p.

POLITICAL IDEAS OF THE XENOPHON ATHENIANS

Valeriy Topchyy

Odesa I. I. Mechnikov National University

Abstract. This article analyzes the mechanisms and tools of research devoted to the study of

political ideas of Xenophon Athenians, their impact on the military-political and socio-economic situation in ancient Greece during its existence, as well as consideration and analysis of the modern legal framework of Ukraine with the help of these ideas.

Keywords: Xenophon Athenians, ideas, Ancient Greece, Ukraine, documents.

INTRODUCTION

The relevance of this study is that Xenophon of Athens is a well-known ancient Greek military and political figure of the mid-V – first half of IV century BC, who throughout his life wrote many political and historical works that provide a better understanding of the author's political view of the military-political situation in ancient Greece of that period and his role in them. This will allow a deeper analysis of the political system and legal framework of modern Ukraine, as well as the political development of ancient Greece throughout its history.

Therefore, the purpose of this investigation is to study the political ideas of Xenophon of Athens.

The aim of this study is to examine in detail the development and influence of Xenophon Athenians political ideas on the political development of ancient Greek policies and the modern legal framework of Ukraine.

RESEARCH METHODS AND MATERIAL

The research uses the historical-genetic method and the method of content analysis.

The material of this survey was a large number of different sources and literature, which in their turn were divided into 2 categories – sources and literature.

Most of the analyzed sources belong to Xenophon himself, among which we can name such works as «Anabasis» (Xenophon, 1951), «Greek history» (Xenophon, 1935), «Lacedaemon polity» (Xenophon, 2014), «Memories of Socrates» (Xenophon, 1993) and others.

The sources of other famous ancient authors include the works of historians such as Diogenes Laertius «Life, teachings and sayings of famous philosophers» (Laertius, 1986), Paul Orosius «History against the pagans» (Орозий, 2001),

Polybius «Universal history» (Polybius, 2007), Thucydides «History» (Thucydides, 1999) and others.

The literature analyzed on this issue includes a number of both domestic and foreign authors, including: Golubeva G. and two of her works – «Cosmopolitan tendencies in Xenophon» (Golubeva, 2006) and «Formation of Xenophon's worldview» (Golubeva, 2003); Connolly P. and his monograph «Greece and Rome. The evolution of military art over 12 centuries» (Connolly, 2009), works Shtol G. V. «History of Ancient Greece in biographies» (Shtol, 2003), Hammond N. «History of Ancient Greece» (Hammond, 2008), Kashcheev V.I. «The Hellenistic World and Rome: War, Peace and Diplomacy in 220-146 B.C.» (Kashcheev, 1993).

Monographs were also used Lurie S. Y. «History of Greece» (Lurie, 1993), Sobolevsky S. I. «Xenophon, his life and works» (Sobolevsky, 1935), Strauss L. «About tyranny» (Штраус, 2006), Pelman R. «Essay on Greek history and source studies» (Pelman, 1999), Matveychev. O. A. article «Party life of Athens in the time of Socrates» (Matveychev, 2019) and others.

We should also mention two articles written by the author of this research topic, for a more detailed educate his problems: Topchy V. I. «Early military-political career of Xenophon Athenians» (Топчий, 2020) and Topchy V. I. «Xenophon Athenians: Early military and political career» (Топчий, 2021).

RESEARCH RESULTS

According to the results of the study, it is expected that a detailed study of this problem should be used for a deeper analysis of the political system and legal framework of Ukraine in order to identify errors in legislative documents and to improve the political situation in the country as a whole, and a more effective study of the military-political situation of ancient Greece throughout its history.

CONCLUSIONS

Among all the above, the following conclusions can be drawn.

This topic is certainly relevant due to the fact that from this point of view, the study of the ideas of Xenophon Athenians was not conducted (including in

Ukraine).

Some research can help improve the political and socio-economic situation in the country as a whole (on the example of Ukraine), due to the fact that some laws may be misused or misinterpreted by the state.

Also, this experiment can help to more deeply and effectively study the military-political and socio-economic factors throughout the existence of ancient Greek polises and states.

REFERENCES

- Holubyeva H. Kosmopolitychni tendentsiyi u Ksenofonta [Golubeva G. Cosmopolitan tendencies in Xenophon] / VISNYK, vypusk 82-84 / K.: vydavnycho-polihrafichnyy tsentr "Kyyivs'kyi universytet", 2006. [in Ukrainian].
- Holubyeva H. Formuvannya svitohlyadu Ksenofonta [Golubeva G. Formation of Xenophon's worldview.]. Ukrayins'kyi istorychnyy zbirnyk / Kyiv: 2003. S. 9-18. [in Ukrainian].
- Diogen Laertskiy. Zhizn', ucheniya i izrecheniya znamenitykh filosofov. [Diogenes Laertes. Life, teachings and sayings of famous philosophers] / [per. s drevnegrech. Gasparov M. L.]. M.: Mysl', 1986. [in Russian].
- Kashcheyev V. I. Ellinisticheskyy mir i Rim: Voyna, mir i diplomatiya v 220 — 146 godakh do n. e. [Kashcheev V.I. The Hellenistic World and Rome: War, Peace and Diplomacy in 220-146 B.C.] M.: Greko-latinskyy kabinet, 1993. 374 s. [in Russian].
- Konnolli P. Gretsya i Rim. Evolyutsiya voyennogo iskusstva na protyazhenii 12 vekov. [Connolly P. Greece and Rome. The evolution of military art over 12 centuries] / Voyennaya istoriya chelovechestva; [per. s angl. A. Khromovoy]. M.: Eksmo, 2009. 263 s. [in Russian].
- Ksenofont. Anabasis. [Xenophon. Anabasis] / [per. s drevnegrech. M.I. Maksimova]. M.: AN SSSR, 1951. [in Russian].
- Ksenofont. Vospominaniya o Sokrate. [Xenophon. Memories of Socrates] // Ksenofont. Vospominaniya o Sokrate. M.: Nauka, 1993. S. 5–152. [in Russian].
- Ksenofont. Grecheskaya istoriya. [Xenophon. Greek history] / [per. s drevnegrech. S. YA. Lur'ye]. L.: OGIZ Sotsekgiz, 1935. [in Russian].
- Ksenofont. Lakedemonskaya politiya. [Xenophon. Lacedaemon polity] / [per. s drevnegrech. L.G. Pechatnovoy]. SPb.: ITS «Gumanitarnaya Akademiya», 2014. [in Russian].
- Lur'ye S. YA. Istoriya Gretsii. [Lurie S. Ya. History of Greece.]. SPb.: Izdatel'stvo S.-Peterburgskogo un-ta. 1993. [in Russian].
- Matveychev. O. A. Partynaya zhizn' Afin vremen Sokrata. [Matveychev. O.A. Party life of Athens in the time of Socrates] / Sibirskiy filosofskiy zhurnal. T. 17, № 2. / M.: Natsional'nyy issledovatel'skiy universitet. 2019. S. 128–144. [in Russian].
- Pavel Oroziy. Istoriya protiv yazychnikov. [Pavel Orozy. History against the pagans] / [per. s lat. V.M. Tyuleneva]. SPb.: Alteyya, 2001. [in Russian].
- Polman R. Ocherk grecheskoy istorii i istochnikovedeniya. [Pelman R. Essay on Greek history and source studies] / [per. s nem. A. S. Knyaz'kov]. SPb.: Alteyya, 1999. 470 s. [in Russian].
- Polibiy. Vseobshchaya istoriya. [Polybius. Universal history] / [per. s grech. F.G. Mishchenko]. M.: Nauka, 2007. 1498 s. [in Russian].
- Sobolevskiy S. I. Ksenofont, yego zhizn' i sochineniya. [Sobolevsky S. I. Xenophon, his life and works] / Sokraticheskiye sochineniya. M.: ACADEMIA, 1935. [in Russian].
- Topchyy V. I. Rannya viys'kovo-politychna kar'yera Ksenofonta Afins'koho. [Topchiy V.I.

- Early military-political career of Xenophon Athenians] / Poliloh. Zbirnyk statey molodykh naukovtsiv, Vypusk 7 / O.: vydav. Bukayev V. V. 2020. [in Ukrainian].
- Fukidid. Istoriya. [Thucydides. History] / [per. s drevnegrech. F.G. Mishchenko]. SPb: Nauka, 1999. [in Russian].
- Khammond N. Istoriya Drevney Gretsii. [Hammond N. History of Ancient Greece] / [per. s angl. L. A. Igorevskogo]. M.: Tsentrpoligraf, 2008. [in Russian].
- Shtol' G. V. Istoriya Drevney Gretsii v biografiyakh. [Shtol' G.V. History of Ancient Greece in biographies] S.: Rusich, 2003. [in Russian].
- Shtraus L. O tiranii. [Strauss L. About tyranny] / [Per. s angl. i drevnegrech. A. A. Rossiusa], [per. s frants. A. M. Rutkevicha]. SPb.: Izdatel'svo S.-Petersb. un-ta, 2006. 328 s. [in Russian].
- Topchyy V. I. Xenophon Athenians: Early military and political career / Poliloh. Zbirnyk statey molodykh naukovtsiv, Vypusk 8 / O.: vydav. Bukayev V. V. 2021.

MODERN METHODS OF TEACHING MARITIME ENGLISH FOR NAVIGATORS

Natalia Troukhanova

National University “Odesa Maritime Academy”

Abstract. This paper deals with analysing various methods of teaching Maritime English for navigators. The following teaching methods as communicative approach, multimedia teaching, task-based learning, and e-learning are presented in the paper. It has been noted that a variety of scientific and effective teaching methods and means promote English teaching quality and help students improve their knowledge of English.

Keywords: Maritime English, ESP (English for Specific Purposes), teaching methods, gamification.

INTRODUCTION. Maritime English is a branch of English for Specific Purposes (ESP). It is widely used by sailors of various specialties while working in port or on board a ship. Maritime English covers many areas, such as geographical navigation, navigational equipment, meteorology, cargo storage, maritime law and regulation, maritime communication, etc. (Brow, 2016: 400). Teaching maritime English involves teaching professional vocabulary and skills that involve reading texts about various types of equipment and their principles of operation, troubleshooting, as well as international conventions on maritime shipping; listening comprehension of sea commands; writing reports, applications for bunkering; conducting negotiations with other employees on the ship, security service employees, etc. (Wu, 2016). Like other areas of ESP, Maritime English is mostly focused on the needs of the cadets, the authenticity of materials and tasks,

and the use of different approaches and methods.

RESULTS. According to the International Maritime Organization (IMO) (2015), Maritime English has two main courses namely; General Maritime English (GME) and Specialized Maritime English (SME). Peter Trenkner (1998) defines Maritime English as ‘an entirety of all those means of the English language which, being used as a device for communication within the international maritime community, contribute to the safety of navigation and the facilitation of the seaborne trade’. Maritime English has certain linguistic features. Its vocabulary and writing formats are different from general English. The lexis and its meanings are distinct in maritime English.

English for Navigators is a very practical course. Owing to foreign-involved sea transportation, navigators have to face foreigners. So the students should be improved on their English level from three aspects, i.e. “listening, speaking and writing”. Maritime English consists of not only reading comprehension, but also oral conversation, writing ability and typing speed.

For effective language teaching to take place, lecturers/ instructors need an understanding of the communicative approach methodology to be able to create tasks appropriate to their students’ learning needs, to develop the students’ communicative competence and to implement a syllabus that meets the requirements defined by the STCW Code.

In daily practice, teachers should apply various teaching modes, such as multimedia teaching, communicative language learning (CLT), and task-based learning (TBL). Teachers can combine maritime practice to explain maritime English in order to stimulate students’ interest. Simultaneously, teachers should use video, internet, multimedia teaching platforms and navigation simulators.

Learning vocabulary is the core activity in acquiring a foreign language. Vocabulary is not just a set of memorized complicated tokens and so there are a lot of creative ways to learn them. The learners have to shift their focus from language system to the act of communication. The knowledge of maritime vocabulary is necessary for professional development. Vocabulary for maritime

communication is normally precise as the length of the message is restricted. If this precise vocabulary is interpreted literally, the recipient will misunderstand the message. The learners should divide the vocabulary items into manageable chunks. Then, they need to study these chunks and compile personal glossaries of maritime terminologies. Besides, considerable attention should be given to collocations in connection with reading texts and topics studied and the students have to negotiate meanings among themselves.

E-learning method by involving Gamification (game-based learning) becomes one of positive alternatives to improve the achievement of learning objectives. This is due to the fact that E-learning with gamification provides attractive learning opportunities and is not boring. Esteve, Pereira, Veiga, and Vasco (2) state that GBL (gamification-based learning) can make learning interactive, interesting and effective. He considers that game-based learning makes the learner get motivation that encourages the learner to get new knowledge easily according to his learning experience. One of the E-learning lessons that can be done is the use of Kahoot. Kahoot quiz is used by researchers to improve cadets' vocabularies mastery in order to achieve effective speaking skills by a lot of drills. Kahoot quiz turned out to have a significant influence in the vocabularies and terminologies mastery of Maritime English context and it supported the smoothness of cadet's oral reproduction.

CONCLUSIONS. Improving maritime English teaching and teaching English for Navigators is an important approach of promoting sailors' English level. Therefore, maritime universities should flexibly and properly apply a variety of scientific and effective teaching methods and means based on their practical teaching respectively, so as to improve present instruction mode and promote English teaching quality.

REFERENCES

Brow E. (2016). Teaching English for Maritime Students. *International Journal of English Language, Literature and Humanities*, 11 (4), 399-403.

- Esteves M., Pereira A., Veiga N., Vasco R., Veiga, A. (2018). The use of new learning technologies in higher education classroom: A case study. *International Journal of Engineering Pedagogy*, 8(2), 115-127.
- Shen Jiang; Wang, Honggui. (2011). On English Teaching in Maritime Colleges. *English Language Teaching*, 4 (2), p176-179.
- Trenkner P. (1998). The Suitability of the IMO-SMCP for a Maritime English Syllabus. *Proceedings WOME IA*, 3-28.
- Wu X., Liao L., DeBacker, T. K. (2016). Implementing Task-based Instruction in ESP Class – An Empirical Study in Marine Engineering English. *Journal of Language Teaching and Research*, 7 (5), 936-945.

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ НА ПРИРОДНИЧИХ ФАКУЛЬТЕТАХ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Ульянова Вікторія, Мирнова Лариса

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Abstract. The article is devoted to the issue of interactive learning of the Latin language for students of natural sciences. The article reveals the importance of using interactive methods; examples of the use of various modern platforms are described; examples of the most effective modern methods for learning the Latin language and the peculiarities of their application in practical classes are considered. The authors investigated the influence of interactive technologies on the optimization of the educational process and increasing motivation in the study of Latin for students of higher education.

Keywords: Latin language, interactive learning, modern technologies, the latest educational methods.

Мета іншомовного навчання у вищій освіті виступає формування полікультурної мовної особистості, основна мета якої полягає у використуванні іноземної мови в процесі професійної діяльності. Важливу роль в цьому контексті відіграє оволодіння латинською мовою.

Сучасна модель підготовки майбутніх фахівців передбачає впровадження у навчальний процес сучасних педагогічних методів відповідно до світових стандартів. Сьогодні актуальними стали нові освітні технології навчання у вищій школі, що спрямовані на покращення ефективності навчально-виховного процесу та формування фахової компетентності здобувача.

Вивчення латини як базової дисципліни професійного спрямування в університеті передбачає насамперед формування термінологічної компетентності майбутнього фахівця. Зауважимо, що мова не йде про комунікативний підхід як такий, що є актуальним сьогодні для викладання іноземних мов. Основна мета термінологічного курсу латини – це засвоєння студентами певних лексико-граматичних структур, які стануть необхідними у майбутній професійній діяльності. В процесі вивчення дисципліни студенти оволодівають основами латинської граматики, засвоюють означений лексичний мінімум, латино-грецькі словотвірні елементи, вчать розуміти спеціальні термінологічні структури та виділяти основні поняття, отримують знання міжнародної латинської ботанічної та хімічної номенклатур, виписування рецептів.

Як відомо, застосування інтерактивних засобів забезпечує реалізацію принципів наочності та динамічності навчального процесу. Мультимедійні презентації навчального матеріалу на практичних заняттях з латинської мови уможливають чітке й лаконічне подання значного обсягу фахових термінологічних одиниць та алгоритмів їх конструювання, а також візуалізацію предметів та явищ, з якими співвідносяться відповідні терміни (Бондар, 2016).

Вибір викладачем певних інтерактивних методів навчання латинської мови повинно сприяти реалізації на практичних заняттях наступних завдань:

- активізація розумової діяльності студентів;
- актуалізація їхніх опорних знань;
- індивідуалізація та диференціація навчального процесу;
- надання можливості студентам самостійно осмислювати значення одержаних знань для використання їх на практиці (Пошетун, 2007, с. 27).

Таким чином, ефективно можна використовувати різні інтерактивні комп'ютерні технології, особливо платформи Google for Education (Slides із додатком Pear Deck, Jamboard для колективної роботи, Sites для виконання

міні-проектів), додаток Kahoot для швидких перевірок знань тощо. При цьому реалізуються різні форми інтерактивності: викладач – студент, студент – студент, студент – комп'ютер. Розглянемо детальніше конкретні приклади використання педагогічних інновацій на практичному занятті з латинської мови.

Google Jamboard дає багато можливостей під час онлайн занять:

1. Полотно для переміщення об'єктів;
2. Копія для кожного студента, наприклад, для підсумкової роботи;
3. Мозковий штурм і колективне розмірковування над реалізацією;
4. Спільне редагування з підготовленими джемами для групи;
5. Актуалізація та рефлексія під час відео зустрічей у Google Meet.

Так, наприклад, методика *мозковий штурм*, яка передбачає висування творчих ідей у процесі розв'язування наукової чи технічної проблеми, що стимулює критичне і творче мислення (Пометун, Пироженко, 2004, с. 56), може бути ефективною у вивченні тем «Рецепт», «Виписування рецептів на тверді, рідкі та м'які форми ліків» для спеціальностей «Фармація» та «Фармацевтична хімія». Студентам пропонується виписати рецепт на основі заданої умови, яка містить мінімум інформації про склад лікарського засобу. Всі учасники навчального процесу активно висувають ідеї щодо способу оформлення відповідного рецепту, вибору можливих додаткових речовин у складі засобу, розрахунку їх кількості, використання тих чи інших рецептурних виразів. Всі пропозиції фіксуються, після чого відбувається їх колективне обговорення та вибір найбільш оптимального способу виписування рецепту, який можна використовувати на практиці

Достатньо дієвим методом є навчальна гра з використанням полотна Jamboard. Всі студенти отримують спільний файл з набором тематично пов'язаних термінів-іменників, які потрібно самостійно доповнити можливими прикметниками і утворити якомога більше дво-, три- та багатослівних термінів з різними типами означень. Така робота забезпечує принцип міжпредметної інтеграції дисциплін «Латинська мова» та «Хімія»,

сприяє кращому закріпленню раніше вивченого лексичного та граматичного матеріалу.

Серед інноваційних технологій насамперед виокремлюємо метод проектного навчання з використанням Google Slides, наприклад. Використання проектної технології в навчальному процесі має на меті перехід від виконання різного виду вправ до активної пошукової діяльності.

Студентам можна запропонувати виконання міні-проектів на такі теми: «Міжнародна синонімія у назвах лікарських препаратів», «Історія творення міжнародної хімічної номенклатури», «Історія найменувань форм ліків», «Порівняльний аналіз класичних латино-грецьких термінів та відповідних їм національних еквівалентів інших мов» тощо.

Невід'ємним компонентом інтерактивного навчання є використання різноманітних платформ для проведення підсумкових чи проміжних оцінювань. Платформа уможливорює проведення тестування у гральній формі, яку так обожають здобувачі, адже зараз все більше чуємо про гейміфікацію навчального процесу для підвищення мотивації студентів під час навчання.

Отже, впровадження *інтерактивних методів* у процес викладання латинської мови майбутнім фахівцям сприяє доступності навчання, підвищенню його якості та результативності, а також оптимізує проведення практичних занять, підвищує мотивацію студентів до вивчення латини. Інтерактивний підхід до організації навчального процесу забезпечує розвиток логічного та критичного мислення студента.

ЛІТЕРАТУРА

- Бондар Н.В. Методи інтерактивного навчання латинської мови у медичних ВНЗ. Молодий вчений, 2016
- Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. К.: СПД Кулінічев Б.М., 2007. 144 с.
- Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Науково-методичний посібник/За ред. О.І. Пометун. К.: Видавництво А. С. К., 2004. 192 с.

REFERENCES

- Bondar N.V. (2016) Metody interaktyvnoho navchannia latynskoi movy u medychnykh VNZ. Molodyi vchenyi.
- Pometun O. I. (2007) Entsyklopediia interaktyvnoho navchannia. K.: SPD Kulinichev B.M., 144 p.
- Pometun O.I., Pyrozhenko L.V. (2004) Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia. Naukovo-metodychnyi posibnyk/Za red. O.I. Pometun. K.: Vydavnytstvo A. S. K., 192 p.

ФОРМУВАННЯ LIFESOMP В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Федорова Олеся, Степенко Ольга

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Abstract. The article proves the importance of Eurointegrational reform of the educational field of Ukraine in accordance with the Recommendation of the European Parliament and of the European Council on key competences for lifelong learning. The key components of LifeComp are characterized. The ways of LifeComp components development by means of foreign language education are outlined.

Keywords: LifeComp, The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence, foreign language, educational reform.

ВСТУП. На тлі тривалих економічно-політичних потрясінь та трагічного масштабного військового вторгнення в Україні триває реформа освіти, що сфокусована у своїй філософії на перехід від засвоєння знань до формування компетентностей та м'яких навичок, ставлень, життєстійкості та розвиток емоційного інтелекту, які є запорукою успішної самореалізації людини в сучасному світі. Навколо цієї філософії об'єдналися прогресивні освітяни, громадські та батьківські організації, роботодавці (Lokshyna, 2018).

Освітня реформа стала частиною ґрунтовної євроінтеграційної трансформації України і тому вона покликана максимально наблизити сучасну освіту в Україні до Європейських стандартів. Одним із ключових орієнтирів у реалізації компетентнісного підходу стали «Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу щодо

формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» та «Рамки компетентностей», які лягли в основу державних стандартів освіти (Recommendation on Key Competences....., 2018).

МЕТОЮ СТАТТІ є окреслення шляхів формування LifeComp в процесі вивчення іноземної мови.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Для досягнення поставленої мети було використано комплекс методів: методи порівняльного аналізу наукових джерел для з'ясування стану досліджуваної проблеми, визначення понятійного апарату дослідження, вивчення стратегій, нормативних документів щодо формування компетентностей, рекомендованих європейськими організаціями.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. У 2020 році перелік компетентностей було розширено так званою рамкою LifeComp, або «Особистісні, соціальні компетентності та навчання вчитися». LifeComp розглядає набір компетентностей, що застосовують до всіх сфер життя, які можна здобути за допомогою формальної, неформальної та інформальної освіти, і може допомогти громадянам/-кам процвітати у XXI столітті (LifeComp, 2020). У передмові до LifeComp визначено три групи компетентностей, кожна з яких включає по три компетентності з трьома дескрипторами кожна:

1. **Особистісна**, що включає:

- саморегуляцію, або усвідомлення своїх емоцій, думок та поведінки та керування ними;
- гнучкість, або здатність реагувати на виклики в ситуаціях змін та невпевненості;
- Добробут, або прагнення до задоволення життям, до свого фізичного, розумового та соціального здоров'я, до раціонального стилю життя.

2. **Соціальна:**

- Емпатія, що є розумінням емоцій, досвіду та цінностей інших та відповідна реакція на них;

- Спілкування, тобто здатність використовувати релевантні для предметних сфер стратегії і інструменти спілкування відповідно до його змісту та ситуативного контексту;

- Співпраця, або здатність долучатись до сумісної діяльності на основі взаємоповаги та взаєморозуміння;)

3. **Вміння вчитися:**

- Орієнтація на майбутній розвиток, тобто переконаність у здатності до безперервного навчання та розвитку свого та інших;

- критичне мислення, що полягає в якісній оцінці інформації та аргументів задля обґрунтованих висновків та прийняття інноваційних рішень;

- керування навчанням, або планування, організація, моніторинг та оцінка свого навчання (LifeComp, 2020);

Особистісна, соціальна компетентність та вміння вчитися є здатністю розмірковувати, ефективно управляти часом та інформацією, працювати з іншими у конструктивній формі, мати власну позицію та керувати власним навчанням і кар'єрою. Ця компетентність включає здатність справлятися з невизначеністю і складнощами, уміння вчитися, підтримувати фізичне та емоційне самопочуття і здоров'я, бути здатним вести усвідомлене здорове та орієнтоване на майбутнє життя, співпереживати і керувати конфліктами в інклюзивному та підтримуючому контексті (LifeComp, 2020).

Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі передбачає забезпечення формування всіх компетентностей визначених державними стандартами. Для формування LifeComp особливо важливою є мовно-літературна галузь загалом та іноземна мова зокрема. Перш за все, текстові, аудіо та відео матеріали, для вивчення мовного контенту дають можливість не лише познайомити учнів з базовими поняттями LifeComp, а й пропагувати їх позитивне сприйняття. Рекомендовані комунікативним підходом до навчання іноземної мови форми аудиторної роботи – групова, міні-групова, парна максимально сприяють формуванню здатності до

співпраці та спілкування, гнучкості та емпатії. Проектні технології вивчення іноземної мови формують в учнів вміння критичного мислення та саморегуляції.

Саме по собі оволодіння іноземною мовою орієнтує людину на сталий індивідуальний та професійний розвиток, є передумовою досягнення соціального та особистісного добробуту. Знання іноземної мови, особливо англійської, вміння спілкуватись нею відкриває доступ до широкого спектру інструментів, засобів та каналів навчання впродовж життя, що є передумовою успішного оволодіння багатьма іншими компонентами LifeComp.

ВИСНОВКИ. Підсумовуючи, зазначимо, що іншомовна освіта в Україні наразі визначається як пріоритет в реформі НУШ і як один з інструментів реалізації євроінтеграційної політики. Перспективи подальшого дослідження в даному напрямку вбачаємо в розробці конкретних тактик та стратегій формування LifeComp в процесі вивчення іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

- Закон України «Про освіту». 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
- Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. Київ : “K.I.S.”, 2003. 296 с.
- LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. URL: <https://cutt.ly/pQkIssc>
- Lokshyna O. The European Dimension of the Competence-based School Education in Ukraine. *Revista de Pedagogie – Journal of Pedagogy*. Bucharest (Romania). 2018. № 1. P. 47–64. doi: <https://doi.org/10.26755/RevPed/2018.1/47>. URL: <http://revped.ise.ro/wp-content/uploads/2018/07/2018.-1.-47-64.-Lokshyna.pdf>
- Recommendation on Key Competences for LifeLong Learning SWD/2018/014 final – 2018/08 (NLE). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2018:0014:FIN>

REFERENCES:

- Zakon Ukrainy «Pro osvitu»* (2017) [The Law on Education of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian].
- Stratehiia reformuvannia osvity v Ukraini: Rekomendatsii z osvitnoi polityky (2003)* [Strategy of the educational reform in Ukraine: recommendations on the educational policy]. Kyiv : “K.I.S.”, 2003. 296 с. [in Ukrainian].
- LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. (2020). URL: <https://cutt.ly/pQkIssc>

- Lokshyna O. (2018) The European Dimension of the Competence-based School Education in Ukraine. *Revista de Pedagogie – Journal of Pedagogy*. Bucharest (Romania). 2018. № 1. P. 47–64. doi: <https://doi.org/10.26755/RevPed/2018.1/47>. URL: <http://revped.ise.ro/wp-content/uploads/2018/07/2018.-1.-47-64.-Lokshyna.pdf>
- Recommendation on Key Competences for LifeLong Learning* (2018) SWD/2018/014 final – 2018/08 (NLE). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2018:0014:FIN>

INNOVATIVE METHODS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Victoria Harchuk, Kseniia Kugai

Kyiv National University of Technologies and Design

Abstract. The work deals with innovative methods in teaching foreign languages at higher education institution. The latest trends in the area of studying are analyzed. The main approaches to teaching foreign languages for specific purposes are discussed. The authors consider three approaches to improving the teaching of foreign languages for specific purposes: communicative, self-individual and technological.

Keywords: innovative methods, foreign languages, development, improvement.

The globalization and integration processes, people readiness to multicultural transformations, as well as the dynamic development of modern digital technologies have a significant impact on the development of modern higher education. Nowadays requirements for teaching and learning foreign languages are gaining new momentum. These are the latest trends in higher education of Ukraine. There is not a single university that does not include the study of a foreign language in its curriculum. The study of a foreign language as a specific discipline reaches a new level, striving to meet the latest progressive standards. It is not surprising that the issue of foreign language teaching remains relevant and arouses considerable interest of both theorists of teaching methods and practitioners.

The purpose of the work is to analyze the methodology of teaching foreign languages, which needs diversification and renewal, that is, the involvement of various methods for the development of speech and communication skills. The authors consider three approaches to improving the teaching of foreign languages for specific purposes: communicative, self-individual and technological.

The most attention is given to the communicative approach in order to

skillfully use the language in the future professional activity. Speech and situation orientation are the definitions of this approach and at the same time are its principles. The implementation of the communicative approach principles is facilitated by collective communication, students' cooperation, and teacher-student interaction (Печко, 2018). All this involves shifting the emphasis to the student's cognitive activity, which contributes to the development of their creativity, activity, flexibility, initiative, and personal abilities' development. The group discussion method is one of the most popular and effective interactive methods of learning a foreign language. Collective discussion of the problem develops the skills and ability to clearly, concisely and succinctly express both one's thoughts and to carefully listen to the opinions of others and defend one's personal views with arguments. Applying this interactive method during practical classes, the teacher aims students at solving the problem on their own. Therefore, the interactive form of learning is especially important for learning a foreign language in professional area, because being active the student is constantly in the language environment.

Talking about a self-individual approach, it can be noted that the effectiveness of learning foreign languages depends mostly on a teacher as the organizer of educational process. Various types of individual and cognitive activities are called independent educational activities, which are carried out in educational classes or outside them according to the teacher's tasks or under his guidance, but without his direct participation. For example, such task as the project work presentation gradually overcomes the language barrier and fear of the audience, develops speaking skills. Text annotation after studying the original foreign literature develops a scientific style of writing. Evaluating students' individual work, the teacher must remember that by assigning grades, he motivates the students' further cognitive and research activities.

The implementation of these instructions requires active mental work from the student, independent performance of various types of cognitive tasks and application of previously acquired knowledge based on pedagogical guidance.

The technological approach in the process of learning foreign languages combines informative and cultural aspects. The Internet is valuable for finding information in various fields, and it is also especially important for learning foreign languages. Interaction through social media and other means of communication enables students to communicate with native speakers of the language they are learning. The Internet methods' usage in the foreign language classroom activities is the source of students' additional motivation due to the expansion of the language environment and knowledge of a foreign country's culture, as well as in the social, professional-academic and practical orientation of such activities (Сарієва, 2015).

It can be concluded that educational institutions now face the task of constantly improving the quality of education, modernizing its content, developing and implementing educational innovations and information technologies. As practice shows, technological means of obtaining information arouse more cognitive interest in students, contribute to better implementation of the educational tasks and develop their creative and research potential. The involvement of modern technologies in the process of learning a foreign language significantly expands and diversifies the curriculum, provides access to all kinds of materials, increases the motivation of students to study, giving them the opportunity to improve the language, thus contributing to the individualization of learning and effective mastery in a foreign language, which is the main task of language teaching methodology.

ЛІТЕРАТУРА

- Печко Н. Інноваційні підходи у викладанні іноземних мов: порівняльний аналіз досвіду України та Польщі. *Науковий часопис Інституту Польщі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, 2018.
- Сарієва А.Б. Сучасні підходи викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі. *Матеріали науково-практичної конференції «Новітні освітні технології»*, 2015.

REFERENCES

- Pechko N. (2018). *Innovatsiini pidkhody u vykladanni inozemnykh mov: porivniialnyi analiz dosvidu Ukrainy ta Polshchi* [Innovative approaches in teaching foreign languages: a comparative analysis of the experience of Ukraine and Poland]. *Naukovyi chasopys*

Instytutu Polshchi Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky.

Sariieva A.B. (2015). *Suchasni pidkhody vykladannia inozemnoi movy profesiinoho spriamuvannia u vyshchii shkoli* [Modern approaches to teaching foreign languages for specific purposes at higher education institutions]. *Materialy naukovo-praktychnoi konferentsii «Novitni osvichni tekhnolohii»*.

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ ДИСКУРС І КУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ КОРРЕЛЯЦІЇ

Худавердієва Вікторія, Загоруйко Софія

Державний біотехнологічний університет

Abstract. The article examines the peculiarities of the institutional discourse, which is the generic concept of the discourse of cultural tourism. The structure of the discourse is described on the basis of the existing concepts of this concept. An attempt is made to identify linguistic and cultural correlations between institutional and touristic discourses. The elements of the terminological corpus reflecting the nominations of the types of cultural discourse according to the operational sections of this type of activity are considered. It is argued that the concepts of "cultural tourism" and "discourse of cultural tourism" are products not so much of tour operators as of social institutions of the authorities. Prospects for identifying linguistic-cultural and semiotic correlations of discourses of this type are outlined.

Keywords: discourse, institutional and touristic discourse, cultural tourism, culture, leisure, linguistic and cultural studies, semiotics, communication.

ВСТУП. Сучасний стан суспільства в останні десятиліття характеризується інтенсивною діяльністю низки активних соціальних груп, зокрема носіїв інституційного формату комунікації та дискурсу. Феномен інституційного дискурсу відрізняється високою частотністю маніфестацій і відіграє зростаючу роль у житті будь-яких соціальних груп. Будучи по суті справи «гібридним», а отже, складним об'єктом аналізу, цей тип дискурсу виступає джерелом суперечливої, але від того не менш привабливої інформації для політологів, соціальних психологів, лінгвістів.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. У рамках цих гуманітарних дисциплін здійснюється аналіз форм, прагматики та змістовної бази дискурсу, зокрема розглядається його функціонування у детермінованих («політично забарвлених») ситуаціях (Дем'янков, 2001). Інституціональний дискурс корелює з цілою низкою соціально значущих типів дискурсу, зокрема – з туристичним дискурсом. Певною мірою

туристичний дискурс можна розглядати як видове поняття стосовно інституціонального дискурсу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Культурний туризм, поза всяким сумнівом, винахід міжнародних організацій. Дійсно, з кінця шістдесятих років ЮНЕСКО, Міжнародна рада з охорони пам'яток та пам'яток (ICOMOS) та Всесвітня туристична організація (UNWTO) займаються туризмом та його взаємодією з місцевим населенням, культурою та самобутністю. Ці установи з Радою Європи стоять біля витоків «доктрини культурного туризму» (Rogers, 2019) в якості так званого «доброго туризму» - «добрий» для туристів, місцевого населення, економіки та культур - на відміну від «поганого» масового туризму, який є предметом негативного відношення, також як витісняється популярний туризм, неминуче неприпустимий і який є екологічно «брудний» (Fairclough, 2020). Концепція культурного туризму розвиває відповідні економічні догми, які, перетворюючи інституційні концепції культури, розширюють поняття «народного надбання» і сприяють появі «мобільності» в якості найвищої цінності сучасного світу. З'являються різні форми культурного туризму та нові терміни відповідного типу дискурсу: «tourisme solidaire» (солідарний туризм), «tourisme ethnique», «ethnotourisme» (етнічний або етнотуризм). Дані терміни належать інституційному континууму чи світові комерції. Оскільки дискурс, зокрема туристичний, - соціокультурний та лінгвокультурний феномен, необхідно враховувати всю сукупність обставин, що сприяли його виникненню, а саме належність до певної соціальної та мовної спільності у певний історичний період, «соціальний діалог, що відбувається за допомогою і через суспільні інститути між індивідами, групами та організаціями, а також між самими соціальними інститутами, задіяними в цьому діалозі» (Карасік, 2018). Дискурс культурного туризму має на меті ознайомити реципієнта з визначними пам'ятками певної території (місця, простору), які покликані сформувати у туриста певний стереотип мислення аж до модифікації його способу

мислення та форми знання. Сюди ставляться як об'єктивно існуючі об'єкти туризму, але традиції, спосіб життя, соціальне середовище, мову. У завдання дискурсу даного типу входить орієнтація на вироблення у туриста «діалогічності» мислення, діалогічності як форми сприйняття будь-якої реальності. До текстових форм культурного туризму можна віднести будь-який текст, опублікований державною чи приватною організацією, яка ставить за мету орієнтувати або сприяти виробленню у відвідувача алгоритму кращого відвідування об'єктів локального надбання. Серед текстів туристичного жанру можна виділити готельні каталоги, брошури, аудіогіди, меню, путівники та брошури. На сьогоднішній день культурний туризм можна віднести до автохтонної категорії туризму як одного з центральних маркерів об'єктів національного надбання, що входить до загальнонаціонального фонду дискурсів інституційного типу. З лінгвокультурологічної точки зору перспективною для подальшого дослідження представляється тріада понять, що знаходяться в диференційованих позиціях в рамках французького туристичного дискурсу. Йдеться про концепти «культура», «дозвілля» та «туризм».

ВИСНОВКИ. Таким чином, культурний туризм як інституційний дискурс в даний час перебуває в парадоксальній ситуації з точки зору лінгвокультурології: з одного боку, культурний туризм (дискурс) претендує на академічний статус як об'єкт дослідження, з іншого - термінологічний корпус культурного туризму ще не є релевантним континуумом для автономної семантичної еволюції мовних одиниць. На сучасному етапі дискурс культурного туризму переважно функціонує в полі інших дискурсів, являючи собою еволюційну перспективу для майбутніх лінгвoseміотичних досліджень рекреаційної діяльності людини.

ЛІТЕРАТУРА

- Дем'янков В.З. Інтерпретація політичного дискурсу у ЗМІ. У кн.: Мова ЗМІ як об'єкт міждисциплінарного дослідження. К.: 2019. С. 116-133.
- Карасік В.І. Мовне коло: особистість, концепти, дискурс. Видання: Київ. 2018.390 с.
- Rogers S. «Which Heritage? Nature, Culture and Identity in French Rural Tourism», French Historical Studies. 2019. № 25 (3). pp. 475-503.

Fairclough N. Discourse, social theory and social research: the discourse of welfare reform. In: Journal of Sociolinguistics, 2020. № 4. pp. 163-195.

REFERENCES

- Dem'iankov, V.Z. (2019). Interpretatsiia politychnoho dyskursu u ZMI [Interpretation of political discourse in mass media]. U kn.: Mova ZMI iak ob'iekt mizhdystsyplinarnoho doslidzhennia - In the book: Media language as an object of interdisciplinary research.. K.: 2019. С. 116-133. [in Ukrainian].
- Karasik, V.I. (2018). Movne kolo: osobystist', kontsepty, dyskurs [Language circle: personality, concepts, discourse]. Vydannia: Kyiv - Edition: Kyiv. 2018. 390 s. [in Ukrainian].
- Rogers, S. (2019). «Which Heritage? Nature, Culture and Identity in French Rural Tourism», French Historical Studies. 2019. № 25 (3). pp. 475-503. [in English].
- Fairclough, N. (2020). Discourse, social theory and social research: the discourse of welfare reform. In: Journal of Sociolinguistics, 2020. № 4. pp. 163-195. [in English].

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ В ЦАРИНІ АНГЛОМОВНОЇ ДРАМАТУРГІЇ

Шевченко Павло

Київський національний університет технологій та дизайну

Abstract. The article analyzes the mechanisms and means of dramatic literature translation and describes the troubles that translators face while recreating the identity of the original work into another language. It also describes the features and techniques translators are supposed to use when translating the text.

Keywords: literature, drama, theatre, translation, adaptation.

У наш час, попри панування кіно у сфері мистецтва, театр все ще існує та продовжує привертати до себе увагу шанувальників з усього світу. Величезна кількість драматичних творів були та продовжують бути втіленими у виставах кожного дня. Одними з найважливіших частин кожного драматичного твору є індивідуальний стиль автора та його невід'ємний національний колорит, позбувшись яких твір, частково або повністю, втрачає свою ідентичність. Колорит відображає риси характерні певному народові, цими рисами є: культура, побут та історія відповідного народу тощо. Саме тому відтворення стилю та національного колориту під час перенесення драматичних творів до іншомовного культурного середовища є дуже важливим.

Метою роботи є проаналізувати труднощі з якими стикаються

перекладачі під час відтворення ідентичності драматичних англомовних текстів та особливості їх адаптації для української мови.

Основним завданням перекладача під час перекладу іноземного художнього твору є адаптація особливостей мовлення його персонажів та збереження художніх засобів, які були використанні автором. Це означає, що перекладач повинен досконало володіти іноземною та українською мовою, знати особливості культури у межах якої цей твір був створений, а також сам мати навички художнього письма для того, щоб успішно адаптувати художній твір. Окрім цього, необхідно передати індивідуально-авторський стиль письма оригіналу.

Мовлення є неймовірно важливим елементом характеристики персонажа. Використання персонажем ідіом та фразеологізмів, або навпаки, звичайної побутової лексики дає автору можливість створити його образ, представити читачам його характер, соціальний статус, національність тощо. Варто зауважити, що переклад мовлення персонажів інколи є дуже ускладненим через культурно-національну різницю у виявах емоцій.

Під час адаптації тексту перекладачі часто замінюють фразеологічні одиниці на їх еквіваленти своєї мови. Наприклад, у класичній п'єсі Вільяма Шекспіра «Ромео і Джульєтта» під час прологу автор дає натяки на трагічну долю своїх персонажів словами «A pair of star-crossed lovers take their life» (Shakespeare, 2011: 5), у яких епітет «star-crossed» означає «тим, що перешкодило нещастя», тобто зорі прирекли їх на це нещастя. Український поет, прозаїк та перекладач Юрій Андрухович переклав ці слова як «Народженій невчасно юній парі» (Шекспір, 2016: 9), тим самим, вдавшись до трансформації тексту, він зміг передати цю метафору українською мовою.

Переклад п'єси «Пігмаліон» Бернарда Шоу є особливо складним через відмінність між мовними засобами англійської та української мови. У цій п'єсі йдеться про лондонського професора фонетики Генрі Хігінса, який за умовами парі повинен за шість місяців навчити звичайну квіткарку Елізу

Дулітл вимові вищого світу та представити її герцогинею на світській зустрічі. Микола Павлов, який першим зробив переклад п'єси українською мовою, у примітці до перекладу «Феномен Шоу для українського читацтва» писав: «Було б неправильним, якби мова Елізи мало чим відрізнялася від мови самого Хіггінса. Мовленнєвий контраст в українському перекладі має бути, відтак, більшим, аніж це припустимо в оригіналі» (Павлов, 1999: 63). Прикладом цього є фраза Елізи «You're no gentleman, you're not, to talk of such things. I'm a good girl. I am; and I know what the like of you are, I do» (Shaw, 2005), що він адаптував як: «Жинтільмен, називається! Бачила я таких! І ото не сором вам таке казать?! Я ж порядна дівчина!» (Шоу, 1999), значно перебільшивши рівень її побутового лексикону.

Отже, зважаючи на вищевикладений матеріал, можна зробити висновок, що для успішного художнього перекладу та адаптації драматичних текстів найголовнішим завданням є відтворення їх мовних особливостей та індивідуального стилю письма автора, а для досягнення цього завдання перекладач повинен мати глибоке знання мов та культур, а також мати навички художнього письма. Нехтування особливостями письма та національним колоритом автора оригіналу під час перекладу може повністю знищити індивідуальність певного твору та привести до викривлення його змісту, що є неприпустимим при перекладі драматичних творів.

ЛІТЕРАТУРА

- Андрейко Л. В. Стратегії очуження та одомашнення при перекладі інтертекстуальних одиниць в художньому творі / Лариса Володимирівна Андрейко. – Суми: Сумський державний університет, 2015.
- Павлов М. Феномен Шоу для українського читацтва / Микола Павлов. – Київ: Всесвіт, 1999. – С. 63-69.
- Шекспір В. Ромео і Джульєтта/ Вільям Шекспір. – Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2016. – С. 9.
- Шоу Д. Б. Пігмаліон / Джордж Бернард Шоу. – Київ: Всесвіт, 1999.
- Shakespeare W. Romeo and Juliet / William Shakespeare. – Volume IV, Book V – London, 2011. – С. 5.
- Shaw G. B. Pygmalion / George Bernard Shaw. – New York: Simon & Schuster, 2005.

REFERENCES

- Andreiko L. V. Stratehii ochuzhennia ta odomashnennia pry perekladi intertekstualnykh odynyts v khudozhnomu tvori / Larysa Volodymyrivna Andreiko. – Sumy: Sumskiy derzhavnyi universytet, 2015.
- Pavlov M. Fenomen Shou dlia ukrainskoho chytatstva / Mykola Pavlov. – Kyiv: Vsesvit, 1999. – P. 63-69.
- Shekspir V. Romeo i Dzhulietta/ Viliam Shekspir. – Kyiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2016. – P. 9.
- Shou D. B. Pihmalion / Dzhordzh Bernard Shou. – Kyiv: Vsesvit, 1999.
- Shakespeare W. Romeo and Juliet / William Shakespeare. – Volume IV, Book V – London, 2011. – P. 5.
- Shaw G. B. Pygmalion / George Bernard Shaw. – New York: Simon & Schuster, 2005.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Аврамчик Дарія Василівна, студентка, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: 4lytaetae@gmail.com

Вишневська Марина Олександрівна, доцент кафедри філології та перекладу, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: mvishnevaska@ukr.net

Ворник Марія Миколаївна, доцент кафедри іноземних мов, кандидат педагогічних наук, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія; e-mail: fedoroval2012@ukr.net,

Гарчева Ірина Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; e-mail: igarcheva100@gmail.com

Гмиря Дар'я Сергіївна, студентка, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: dariaaag13@gmail.com

Гришко Світлана Вікторівна, кандидат географічних наук, доцент, завідувачка кафедри географії та туризму, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; e-mail: gryshko245@gmail.com

Дмітренко Наталя Євгеніївна, доктор педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського; e-mail: nataliadmitrenko0302@gmail.com

Довгопола Наталія Миколаївна, студентка, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: ntlldovgorola@gmail.com

Зав'ялова Тетяна Василівна, старший викладач кафедри географії та туризму, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; e-mail: zavyalova_tatyana@ukr.net

Загоруйко Софія Геннадіївна, магістрантка факультету менеджменту, адміністрування та права, Державний біотехнологічний університет; e-mail: viki75807@gmail.com

Закреницька Людмила Антонівна, доцент кафедри іноземних мов,

кандидат філологічних наук, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія; e-mail: fedorova12012@ukr.net

Капітон Алла Мирославівна, д.п.н., доцент, професор кафедри комп'ютерних та інформаційних технологій і систем, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»; e-mail: kits_seminar@ukr.net

Калачевський Нікіта Костянтинівич, студент, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: nikitakalachevskiy2003@gmail.com

Кугай Ксенія Борисівна, доцент, доцент кафедри філології та перекладу, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: sketch_k2008@ukr.net

Лісова Ангеліна Анатоліївна, студентка, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: yuanjilinaa@gmail.com

Левада Ольга Михайлівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та туризму, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; e-mail: olgalevada1@gmail.com

Лунга Таїсія Дмитрівна, студент, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: lunga8taya@gmail.com

Малахиті Георгій Андрійович, студент, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; e-mail: igarcheva100@gmail.com

Моїсєєва Наталія Олегівна, доцент, доцент каф. теорії, практики та перекладу німецької мови, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім.Ігоря Сікорського»; e-mail: n.o.moiseeva.kpi@gmail.com

Миронова Лариса Анатоліївна, старший викладач кафедри іноземних мов природничих факультетів, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; e-mail: lary_sa@ukr.net

Набока Олена Миколаївна, доцент, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; e-mail: elenanaboka17@gmail.com

Непша Олександр Вікторович, старший викладач кафедри географії та туризму, заступник декана природничо-географічного факультету з виховної роботи та практик, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; e-mail: nepsha_aleks@ukr.net

Овсяник Сніжана Володимирівна, магістрантка, Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут ім.Ігоря Сікорського”; e-mail: snezanaovsanik@gmail.com

Підгайна Анастасія Геннадіївна, студентка, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: naspidgayna@gmail.com

Прохорова Лариса Анатоліївна, кандидат геологічних наук, доцент кафедри географії та туризму, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; e-mail: laripr@ukr.net

Роєнко Людмила Віталіївна, старший викладач, Київський національний університет технологій і дизайну; e-mail: Lroyenko@gmail.com

Руденко Анна Ігорівна, студент, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: anyarudenko32@gmail.com

Степенко Ольга Геннадіївна, старший викладач кафедри іноземних мов, вчитель-методист, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія; e-mail: fedoroval2012@ukr.net

Ткаченко Ганна Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; e-mail: anntkachenko1@gmail.com

Топчий Валерій Ігорович, аспірант, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; e-mail: krassus64@gmail.com

Труханова Наталя Леонідівна, доцент кафедри англійської мови № 2 Національний університет «Одеська морська академія»; e-mail: TroukhanovaNatalia@onma.edu.ua

Ульянова Вікторія Олегівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; e-mail: ulyuanova.viktoria@onu.edu.ua

Федорова Олеся Василівна, доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія; e-mail: fedoroval2012@ukr.net

Харчук Вікторія Володимирівна, студент, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: harchuk.victoria@gmail.com

Худавердієва Вікторія Анатоліївна, доцент кафедри туризму, кандидат економічних наук, Державний біотехнологічний університет; e-mail: viki75807@gmail.com

Шевченко Павло Васильович, студент, Київський національний університет технологій та дизайну; e-mail: shevch.pavel.2004@gmail.